12230 Washburn St.,
Detroit, Mich. 48204

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344
Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Vasaris — February 9, 1968 Nr. 17
ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KALTĖS KLAUSIMU

PREZIDENTAS JOHNSONAS IR JO ARTIMIAUSI PATARĖJAI SULAUKĖ DAUG KRITIKOS DĖL PADĖTIES AZIJOJE, TAČIAU KONKREČIŲ PATARIMŲ KAIP JĄ PAGERINTI NESIGIRDI. — PRANCŪZIJOS IR SOVIETŲ SĄJUNGOS ELGSENOS PAVYZDŽIAI TARPTAUTINIUOSE SANTYKIUOSE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Senasis Walter Lippmann, svarstydamas nemalonią padėtį Artimuosiuose ir Tolimuosiuose Rytuose, kuri susidarė iš ten traukiantis britams, teigia, kad taip atsitikę todėl, kad lemiamu momentu D. Britanijos ir JAV priešakyje stovi vyrai, nepajėgią suprasti istorinių pasikeitimų. Haroldas Wilsonas ir L.B. Johnsonas atėję į valdžią gavę tautos pritarimą pravesti socialines reformas. Nė vienas jų neturėjo didelio supratimo ir patyrimo viso pasaulio reikaluose.

Jų prielaida, kad tik kuri nors baltųjų valstybė, kaip praėjusiam šimtmetyje ir dabartinio šimtemčio pirmoje pusėje, galinti išlaikyti tvarką Azijoje, neatitikusi tikrenybei ir dėl to britai, sulaukę finansinės krizės, yra priversti pasitraukti, o daug ūkiškai pajėgesni amerikiečiai tebekovoją Azijoje. Tas karas jiems tiek daug kaštuojąs, kad jie buvę priversti atsisakyti nuo galimų socialinių reformų. Sąvoka 'Great Society' išnykusi iš prezidento žodyno, nes dabartiniu metu jos linksniavimas iššauktų tik patyčių juoką...

Kad JAV ir D. Britanija padarė daug klaidų -- dėl to nėra abejonės. Tiesa, kad Johnsonas ir Wilsonas neturėjo didelio patyrimo užsienio politikoje, tačiau nei Lippmannas nei visi kiti dabartinės politikos kritikai neduoda jokio aiškaus patarimo, ką ir kodėl dabar reiktų daryti.

Prezidentas J.F. Kennedy bandė pasinaudoti eilės tariamai šviesiausių galvų patarimais, kad pradėjus naują erą. Rezultatas: Kuba, Berlynas, Laosas ir pagaliau Vietnamas, nes čia Johnsonas logiškai išplėtė tai, ką Kennedy pradėjo. Tarptautiniame gyvenime neužtenka tik vienai pusei būti gerai. Darna, ar kaip sakoma 'koncertas', užsienio reikaluose reikalauja geros valios ir iš kitos pusės.

Kokios kitos politikos, pavyzdžiui, galėjo laikytis D. Britanija ir JAV? Sekti Prancūziją? De Gaulle politika šioje srityje yra tokia: jis duoda kultūrinę, ūkinę ir, jei kas prašo, karinę pagalbą visom buvusiom Prancūzijos kolonijom, dabar tapusiom nepriklausomom valstybėm, nepaisant jų vidaus santvarkos bei vadų ideologijos. Maža to, tų valstybių valdovai gali tikėtis prancūzų parašiutininkų pagalbos, jei jiems grėstų perversmo pavojus. Dėl to ir dėl ūkinės naudos, kurią jie turi santykiaudami su Prancūzija ir per ją su Europos Bendrąja Rinka, tos valstybės stengiasi su buvusia metropolija palaikyti gerus santykius, nors kartais jų simpatijos krypsta Sovietų Sąjungos ar Raudonosios Kinijos pusėn. Dar daugiau, kai britai dabar atsisakė parduoti ginklų Pietų Afrikai dėl jos rasinės politikos, tą pelningą tiekimą, atrodo, perims prancūzai ir dėl to kitos santykiaujančios su Prancūzija Afrikos valstybės labai nesišiaus!

Kitaip sakant, Prancūzija, kurios santykius su buvusiom kolonijom neapsunkina kokie nors moraliniai postulatai ar demokratiniai mitai -- ji visai nesijaudina, ar kas nors buvo demokratiškai išrinktas ar pats pasiėmė sau valdžią -- yra geresnėje būklėje negu D. Britanija.

Taip pat ir Sovietų Sąjunga, siekdama įtakos Azijoje ir Afrikoje, nesirūpina tų kraštų vyriausybių ypatybėmis. Pvz., Egipte, kurį sovietai iš naujo apginklavo, komunistų partija yra uždrausta. Taip pat ir Kubos Castro pašalino iš valdžios keliolika Maskvos linijos šalininkų, tačiau sovietai tą įžeidimą pakentė ir savo ūkinės pagalbos nesustabdė, kad neišgasdintų kitų galimų 'klijentų' iš Lotynų Amerikos valstybių tarpo.

Būdinga, kad nei Prancūzija nei Sovietų Sąjunga savo santykiuose su kitomis valstybėmis nepakenčia jokio Jungtinių Tautų įsikišimo, kuriai daug ką norėtų pavesti anglosaksai ir dabartinės Washingtono politikos kritikai.

Pesimizmas rasių klausimuose

Išsamus 6 mėnesius trukęs tyrinėjimo darbas ieškant tikrųjų riaušių Amerikos miestuose priežasčių, atliktas specialios prez. Johnsono paskirtos komisijos, rodo, jog Amerika daugiau tolsta nuo rasių klausimo išsprendimo, negu artėja. Kai kurie tos komisijos narių mano, jog rasinių santykių klausime Amerika prilygsta P. Afrikai, kur vyrauja griežtas rasių išsiskyrimas.

National Advisory Commission on Civil Disorders, kaip toji komisija oficialiai vadinasi, labai pesimistiškai nusiteikusi rasinių klausimų išsprendimo artimu laiku. Jie yra įsitikinę, kad ir toliau liks rasinės spragos, išsiskyrimai, nepasitikėjimas, o kartu ir pavojai Amerikos visuomenės struktūrai.

Nė vienas tos komisijos narių nesutinka viešai skelbti laukiamus 1968 m. vasaros pavojus. O privačiai jie nenumato jokių vaistų galimoms riaušėms išvengti.

Didžiųjų miestų negrų ghetuose nuo praeitos vasaros niekas nėra pasikeitę gerojon pusėn. Nežiūrint ką toji komisija siūlytų kovo mėn. įteiksimame savo raporte, vistiek neužteks laiko nuotaikoms praaušinti. Kai kurių komisijos narių nuomone, rasių santykiai yra tiek įsitempę, kad jų išsprendimui ir negali būti trumpalaikių išeičių, gi iš kitos pusės, abejojama, ar kas turės kantrybės laukti ilgesnio laiko reikalaujančių sprendimų. Tikrumoje nėra nei sutarimo dėl to, kas turėtų būti padaryta, kad išvengus tolimesnės rasinių santykių įtampos.

Tik bendrais bruožais galima tarti, jog reikėtų: pagerinti gyvenvietes, aprūpinti darbais, pagerinti švietimo sąlygas. Bet ir tai nepašalina pavojaus, nes negrams neužteks kantrybės lėtame įsidarbinimo ir apsišvietimo procese.

Gale lauko toli...

Lietuvoje sumažėjo gyventojų...

Sausio 25 d. Lietuvoj viską skaičiuojanti statistikos valdyba (Sov. S-gos statistikos įstaigos padalinys) paskelbė "duomenis" apie ūkinę padėtį, arba, kaip ji vadina, -- apie 1967 metų "liaudies" ūkio plano įvykdymą. ("Liaudies" ūkis sovietinėj terminologijoj yra valstybės, ar dar tiksliau -- biurokratų nuosavybiškai valdomas ūkis).

Nors tie pranešimai -- apyskaitos kas metai ilgesni, bet kaip seniau, taip ir dabar joje vyrauja "procentomanija": beveik viskas rodoma tik palyginamaisiais procentais, vos kur nekur teiterpiant vieną kitą absoliutinį skaičių. Tokia statistikos apžvalga pasilieka, kaip buvus, "lygtis su daugeliu nežinomųju".

Tad beveik vienintelis dėmesio vertas duomuo toje statistikoje -- gyventojų skaičius Lietuvoje. Sako:

"Negalutiniais apskaičiavimais, Lietuvos TSR gyventojų skaičius 1968 metų pradžioje buvo 3,058.000 žmonių".

Prisimintina, kad prieš bolševikų-nacių sąmokslo įvykdymą tame plote, kurį dabar vadina "Lietuvos TSR", buvo apie 3,215.000 gyventojų.

Sovietinė statistika skelbia, kad Lietuvos gyventojai praėjusių metų gale turėjo 339 mil. rublių pasidėję taupomosiose kasose. Taupomosios kasos yra vienintelė vieta santaupoms laikyti. Tai išeitų, kad vienam asmeniui santaupų vidutiniškai yra tik 111 rublių 85 kapeikos. Statistikos įstaiga rodo į tas santaupas, kaip didelį ūkinės gerovės pakilimo ženklą...

Anot sovietinės statistikos, 1967 metais trečdalis Lietuvos gyventojų dirbo pramonėje, prekyboje ar kitose ūkinėse įmonėse: "darbininkų ir tarnautojų skaičius buvo 1,040,000 žmonių". Tai yra apie pusė darbingojo amžiaus gyventojų. Į tą skaičių, atrodo, neįeina dirbantieji administracijoj bei visų rūšių policijoj, teismuose, mokyklose ir kitose neūkinėse srityse, taip pat ir kariuomenėj. Metiniame statistikos pranešime nėra paminėta, kiek žmonių dirba žemės ūkyje. Žemės ūkis statistikoje vaizduojamas gyvulių skaičiais.

Po beveik 20 metų nuo Lietuvos žemės ūkio sukolchozinimo, "visuo-

(Nukelta į 2 psl.)

MIRĖ KUN. L. JANKUS

Vasario 4 d. staigiai ir netikėtai New Yorke mirė ilgametis BALFo reikalų vedėjas kun. Lionginas Jankus. Velionis, sulaukęs 56 m., 1950 m. atvykęs Amerikon, netrukus įsijungė į BALF šalpos darbą, kur pasižymėjo ne tik meile artimam, bet ir savo visuomeniškumu, energija ir giliu patriotizmu.

Palaidotas vasario 8 iš Angelų Karalienės parapijos bažnyčios Brooklyne. Į laidotuves iš Chicagos buvo nuvykęs vysk. V. Brizgys.

Netikėta kun. L. Jankaus mirtis yra skaudi visai lietuvių išeivijai.

IŠ VISO PASAULIO

• KUBOS kariuomenės teismas nuteisė 15 metų kalėjimo bausme Anibal Escalante, Kubos komunistų veteraną, už "prosovietinę" politiką. Toje pat byloje buvo teisiami dar 36 Kubos komunistų vadai, gavę kalėti po keleris metus.

• ŠIAURINĖJE P. VIETNAMO dalyje komunistų daliniai tankais ir liepsnosvaidžiais puolė "žaliųjų berečių" -- specialių JAV dalinių -- bazę, su kuria buvo jau nutrūkęs radio ryšys. Kovose buvo sunaikinti 5 priešo tankai, aiškų, Sov. S-gos gamybos T 34. Būdinga tai, kad Vietnamo kovose komunistai pirmą kartą panaudojo tankus.

Žvalgybiniai lėktuvai pastebėjo priešo dalinius pačioje bazėje.

• PREZIDENTAS L. B. Johnsonas įteikė Kongresui visą eilę įstatymų projektų, kurių tarpe vienas reikalauja nuodugniai ištirti automobilių draudimo bendrovių praktiką ir veiklą, smarkiai išnaudojančią ir apsunkinančią vairuotojų buklę ir teises.

• GEN. WESTMORELAND, JAV karinių pajėgų Vietname viršininkas, pareiškė, kad 7 dienų laikotarpyje žuvo daugiau priešo karių, negu amerikiečių per 7 karo metus. Tačiau tai nesanti jokia paguoda, o kaip tik reikia budėti ir ruoštis sutikti naują komunistų ataką.

Manoma, kad arti 900 komunistų partizanų tebekovoja Saigone, kurių 400 sudaro karinį bataliono vienetą.

Saigonas taip pat gavo 93 tūkstančius naujų pabėgėlių. Mieste kyla maisto kainos, daug kur komunistams užblokavus tiekimo kelius.

Kalbama, kad tarp JAV ir Sov. Sąjungos vyksta slaptos derybos dėl taikos pasirašymo Vietname...

-- Aš mielai paimčiau, bet mano senė...!

Lietuvos vardo kilmė

Doc. J. K. GASIS

(2)

5. Romos kurija. Jos šaltiniuose Lietuva: Curlandiam ac Lettoviam 1244, regem Lettowie 1251, rex Lettowie 1254, terra Lethovie 1254, episcopus Lettowie 1260...

6. Eiliuotinė Livonijos kronika. XIII a. galo. Lietuviai: Lettowen arba Littowen. Vienaskaita: Lettowe.

7 iki 12 šimt. šaltiniai apima vėlesnes kronikas, kurios Lietuvos vardo kilmei nustatyti nėra labai reikšmingos.

13. Gedimino raštinė: (REGIS Lethoviae 1322), regis Lethoviae 1322, Gediminus Lethowinorum Ruthenorum rex 1324.

14. Jogailos raštinė: 1385 dux magnus Litwanorum, 1386 rex Poloniae, Litwaniae, 1387 Polonie Lithuanieque princeps, 1387 Lithvaniae, Lithvani, Lithvanus.

15. Vytauto raštinė: 1392 dux Lithuaniae, o antspaude S VJTOLDJ. DUCJS LJTWANJEZ, 1394 duces Litwanie, 1404 dux Lithwaniae, o antspaude S witwti ducis lithvanie, 1407 dux maior Lithwanie, 1428 dux Lithuanie.

16. Haroldo unijos aktas (1413) Lyttwanie (daug kartų) o antspauduose: litwanie (Jogailos, lithwanie (Vytauto).

17. G. Chauser, Canterbury Tales (1385-1400). Anglas riteris talkininkavęs kryžiuočiams rašo kad keliavęs in Lettow and in Ruce. Anglų kalboje nuo XVII a. pradžios jau vartojami lotynų skoliniai Lithuania ir Lithuanian.

18. Longinus (Jan Dlugosz), Historia Polonica. Parašyta po 1455 m. Nuosekliai vadina Lietuvą ir lietuvius: Lithuania, Lithuani.

Pastaba dėl šaltinių. Duotieji šaltiniai liudija, kad Lietuvos vardas jau buvo žinomas rusų metraštininkams ir vokiečiui, rašiusiam Quedlinburgo anales, vienuoliktojo amžiaus pradžioje. Iš danų šaltinių galima būtų išvesti, jog danams jau buvo žinomas Lietuvos vardas jau nuo 9-to amžiaus. Gaila, kad referate nepatiekta davinių iš švedų šaltinių. Švedams Lietuva buvo žinoma jau nuo pirmųjų amžių, gi nuo 9 amžiaus kai švedai pirkliai, kariai ir grobio ieškotojai įsikūrė Didžiajam Naugarde (862 m.) ir apsaugodami vandens kelią į Konstantinopolį slinko toliau Dniepru žemyn ir įsteigė Kievo kunigaikštiją, Lietuva buvo jiems juntama ir iš šiaurės rytų, ir pietryčių pusės. Didysis vandens kelias iš Rytų Romos Imperijos, kurį išsilaikė Konstantinopolyje iki 1453 m ėjo Juodąja jūra, Dniepru iki jo aukštupio prie Smolensko.

Lietuviškosios žemės ties Daugpiliu priėjo prie Dauguvos; tad prekiaujantieji ir plaukiojantieji Dauguva turėjo su jais susidurti ir mūsų protėvių tautybės pavadinimą žinoti. Giliau pastudijavus švedų šaltiniuose, gal ir būtų galima rasti žinių apie lietuvių ir Lietuvos vardą iš ankstyvesnių amžių.

Duotieji Romos kurijos šaltiniai yra iš Mindaugo laikų. Galima prileisti, kad ten dar yra šaltinių ir iš ankstyvesnių laikų.

Dešimtame amžiuje krikščionybę priėmė skandinavai, lenkai, rusai, ir buvo bandoma 10-to a. pabaigoje net perkrikštyti prūsus. Tenka manyti, kad kai kurie iš tų krikštytojų galėjo susidurti ir su lietuviais (panašiai, kaip Quedlinburgo analėse minimas Šv. Burno). Jų pranešimai apie pasisekimus ar nelaimes santykiuose su lietuviais gal ir yra užrašyti, yra Romos ar Bizantijos archyvuose ar vienuolynuose, tik iki šiol tebėra neišaiškinti. Bet čia ateities dalykas, reikalaująs ypatingų studijų, laiko ir lėšų. Dabartinu laiku reikia skaityti, kad paskaitininkas patiekė pakankamai šaltinių, liečiančių Lietuvos vardo istoriją.

III -- VARDO etimologija. Čia paskaitininkas duoda įdomios medžiagos, bandančios apibūdinti seniau rašytus duomenis Lietuvos ir lietuvio žodžių kilmei ir išsivystymui aiškinti. Vieni tų aiškinimų daugiau ar mažiau moksliški, kiti atrodo juokingi ir feljetoniški. Pav., aiškinimas, kad lietuviai kilę iš italų ir Romos, arba -- iš ąžuolinės triūbos, arba trimito su riestu rageliu ir panašiai. Iš rimtesnių arba moksliškesnių aiškinimų pirmasis duotas -- A. Fick (Woerterbuch der indogermanischen Sprachen, 4 leid. 1894) Pirmas iš kalbininkų Lietuvos vardą sieja su indoeuropietiška šaknimi, reiškusia tekėti (jo rekonstrukcija leja, li) ir gretina su galų litavia "pajūrio žemė" airių letha, lotynų litus -- "jūros kraštas".

Vėliau buvo duoti keli aiškinimai, kurie sieja Lietuvos vardą su apliejama paupe "Stromgebiet". Vienas iš jų J. Otrebski, Beitrage zur Namenforschung IX 1958, pasiremdamas K. Būgos išvedžiojimu, kad Lietuva seniau vadinosi Leitu va ir Letuva, įdeda dar nuo savęs ir vardą Latu va, ir dabar tokiu vardu esanti upė Biržų apskrityje prie Latvijos sienos. Toliau autorius (J. Otrebskis) bando aiškinti, kad Nemunas seniau vadinęsis Lieta arba Leita, net Alytaus vardąs tą liūdijąs.

Pagaliau patiekiamas J. Kuzavinio aiškinimas atspausdintas Kalbotyroje 1964 m. Kuzavinis tvirtina, kad Lietuvos vardas kilęs iš dešiniojo Neries intako, ištekančio iš Lietaukos raisto, ir ties Arnotiškėmis į šiaurę nuo Gegužinės bažnytkaimio įsiliejančio į Nerį.

IV -- Išvados. Paskaitininkas prof. Dr. Salys patiekia 12 išvadų kurias visas čia trumpai kartoju.

1. Lietuvos vardas etimologiškai, be abejonės, sietinas su veiksmažodžiu lieti ir jo vediniais. Žodžio šaknis lei yra indoeuropietiška reiškianti pilti, tekėti, lašėti. Ji yra išsilaikiusi ne tik lietuvių, bet ir prūšų, latvių, bei daugelyje kitų indoeuropiečių kalbų.

2. Latviškai lietuvis - leitis (Endzelyno nuomone su kuršišku ei vietoje ie yra senas priklausomybės būdvardis iš Leita arba Lieta.

3. Lietuva yra pirminės Leita (Lieta) priesaginis vedinys, greičiausia reiškęs Lietos paupio sritį.

4. Tarminė lytis Lietava yra jaunesnė nei Lietuva. Iš jos slavų kalbose būtų išriedėjusi litova, o ne Litva.

5. Lytis Lietva neįtikima, nes rus. Litva yra išriedėjusi iš Lituva, o lotyniškoji Litvania yra ta pati slaviškoji Litva tik su lot. priesaga -ania.

6. Iš Lietaukos raisto išteka du to vardo upeliukai (pagal rusų XIX a. galo žemėlapius). Šis upėvardis būtų svarbus sprendžiant Lietuvos vardo raidą, jei pavyktų jį atsekti iki XVI amžiaus.

7. Tautovardis lietuvis yra sudaiktavardėjęs būdvardinis vedinys.

8. Otrebskio Alytaus teorija neturi jokio pagrindo.

Pralietuviškoji Lietuvos vardo lytis bus buvusi Leituva, Letuva, Lietuva (progai esant noriu pastebėti kad šiaurės rytų aukštaičiai ir dabar tebesako "Letuva, letuvis" JKG).

10. Su pereigine vardo lytimi Letuva slavai turėjo susipažinti bent apie IX amžių.

11. Pradžioje Lietuva buvo tik sritinis pavadinimas vienos "lietuvių" gyvenamos žemės (šaltinių lotyniš. terra, vokišk. lant) Plg. rusų metraštį kur sako: Vojevaša zemliu Litoskuju i Nalščianskuju (1258 totoriai su Volinijos kunigaikščiu Vosilka), Treniata nača kniažiti vovsei zemle Litovskoi i v Žemoiti (1263). Taip pat eiliuotinė kronika: sus vūr daz her vil wol geschart (-būriais) durch Nalsen kein Littowen.

12. Bet į XIII a. galą lietuviais jau vadinta visų žemių gyventojai. Plg. Eiliuotinės kronikos

Die Lettowen al zūhant (Iš viso lietuviai)
Die Sameiten sint genant (Žemaičiais pavadinti)

ir Petro Dusburgiečio: Lethowini de Samethia (iš Žemaitijos).

Su šiomis profesoriaus išvadomis reikia sutikti, dėl 3 ir 6-tos aš turiu kaikurių rezervų, bet dėl jų teks pasisakyti po pastabų dėl pridėto žemėlapio, nes mano rezervacijos ir remiasi žemėlapio daviniais.

(Bus daugiau)

Bronės Jameikienės "Veronikos skara" (skaldytas stiklas), iš ruošiamos Chicagos lietuvių dailininkų kūrinių parodos vasario 17-25 d. Čiurlionio galerijoje, 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai paminėti.

LIETUVOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

meninių" (t.y., kolchozuose ir sovchozuose laikomų) karvių skaičius jau yra kiek pralenkęs privačioje nuosavybėje laikomų karvių skaičių, būtent: kolchozuose - sovchozuose 445,800 karvių, o privačioj nuosavybėj -- 417,400.

"Visuomeninių" kiaulių statistikoj rodoma 905,000, o privačių tik 662,900. Užtat avys ir ožkos tai beveik išimtinė privatininkų privilegija. Kolchozuose jų -- vien tik avių -- vos 5,800, tuo tarpu privatinėje nuosavybėje dar 156,600 avių bei ožkų.

Šie skaičiai kolchozinei sistemai ypač tuo būdingi, kad asmeninėje nuosavybėje tuos gyvulius išlaikantieji žemės tenaudoja apie 30 kartų mažiau, negu kolchozai su sovchozais.

Metiniame sovietinės statistikos pranešime yra įrašyti ir nauji Lietuvoje besimokančiųjų skaičiai. Jie turi liudyti naują švietimo pakilimą.

Kaip jau ne kartą pastebėta, skaičiais matuojamas "švietimo upės" platumas neparodo jo gilumo, taipgi neparodo ir "mokslo vandens" kiekio. Kas, tačiau, nuostabu, kad šie duomenys pateikti "nesubalansuoti, lyg nei nesistengiant, kad jie bent atrodytų patikimi. Sako, kad praėjusiais metais Lietuvoj "įvairiais" būdais mokėsi 899 tūkstančiai žmonių. 568 tūkstančiai, esą, mokėsi bendrojo lavinimo mokyklose, įskaitant vakarines (pamainines, sezonines ir neakivaizdines). Atrodo, kad čia įskaitytas kiekvienas, kas tik buvo porai mėnesių ar savaičių įsirašęs į kokią nors mokyklą ar kursus. Toliau, -- 115,500 mokosi aukštosiose ir specialiose vidurinėse mokyklose. Tai jau 683,500. Kur ir kokiais būdais dar mokosi likusieji 215,500 -- skaičiuotojai neberado reikalo ieškoti.

(ELTA)

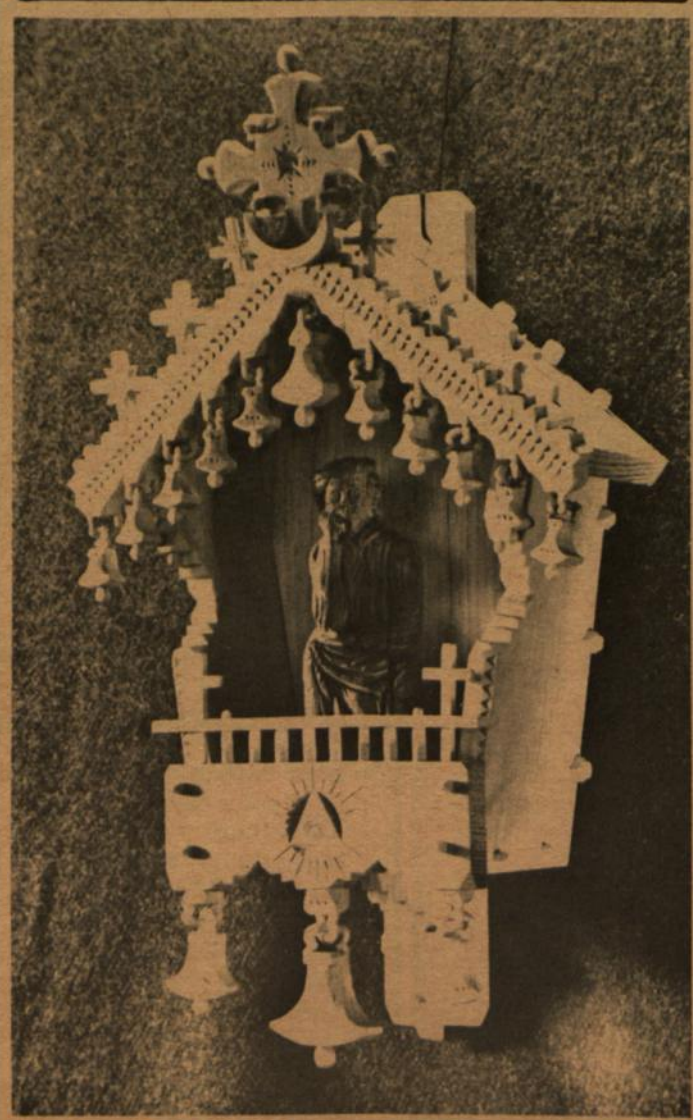

Prof. Igno Končiaus išdrožinėta koplytėlė.

toto V. MAŽELIS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicagos į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA The Lithuanian Newspaper
Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).
Subscription per year $13.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.
Prenumerata metams $13.00, pusei metų $7.00. Dirva išeina; tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpiūčio mėnesiais.
Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

ŠVIESESNI ŽENKLAI

"Pagaliau!", lyg lengviau atsidusę šūktelėjo keli visuomenės veikėjai pranešus žinią, jog ALT valdyba pasiskirstė pareigomis ir išsirinko pirmininku visiems gerai žinomą veikėją ir ilgametį ALT valdybos narį inž. Eugenijų Bartkų. Tas "pagaliau" buvo ir baigiamuoju ženklu nerimui, kuris pradėjo rodytis artėjant Vasario 16 iškilmėms, o ALT vadovybei ilgesnį laiką vis nesusikonsoliduojant.

Žinoma, ALT valdyba nuo jos išrinkimo iki pareigų pasiskirstymo nesėdėjo rankų sudėjusi. Paskirais vienetais ji atliko pareigas, neatsisakius ir buv. pirmininkui inž. A. Rudžiui talkininkauti. Tokiu būdu buvo atliktas vizitas pas viceprez. H.H. Humphrey, susitarta dėl Lietuvos nepriklausomybės minėjimo Kongrese ir Senate bei sutvarkyta eilė kitų reikalų.

Naujasis pirmininkas inž. E. Bartkus teikia šiai Amerikos lietuvių žinomai ir į veiksnių eilę senokai įsirikiavusiai organizacijai daug šviesių vilčių. Mat, savo laiko būdamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininku, jis parodė turįs nepaprastos energijos ir pasiryžimo savo sumanytiems tikslams įgyvendinti. Ir daugiausia jo dėka gi buvo sudėtas kapitalas Vilties bendrovei išsiplėsti, nuosavybei įsigyti, Dirvai tvirtus pagrindus sukurti. Šalia to ir po to jis aktyviai reikšdavosi ne tik ALT S-goj, bet ilgą laiką būdamas ir ALT valdyboje dar labiau užsigrūdino ir įgijo reikalingos patirties visuomeniniame ir politiniame darbe.

Ne lengvos dienos, o gan sunkūs uždaviniai naujo pirmininko laukia ir dabar. Lietuvos Laisvės Kovos Metais ALT privalės atiduoti didesnę savo duoklę Lietuvos bylos iškėlimui ir didesniam išpopuliarinimui. Amerikoje susispietę mūsų veiksniai verčia taip pat atydžiau žvelgti į jų visų veiklos konsolidaciją, vengiant visai nereikalingos ir niekam nenaudingos "savikovos". Čia iš vadovaujančių asmenų laukiama ne tik kantrybės ir geros valios, bet ir tų savybių, kurios emigracinėj įtampoj ne vieną veikėją išmuša iš tiesiųjų vėžių. Pakantumas, tolerancija ir bendrųjų reikalų iškėlimas pirmon vieton yra dorybės, kurių ieškome, jų pasigendame.

Kas arčiau pažįsta inž. Eug. Bartkų, žino, kad jam visų tų gerųjų savybių nestinga. Jam tik norime šį kartą palinkėti ištvermės ir daug geros sekmės.

IŠ SUTEMŲ Į AUŠRĄ

Šią knygą sudarytą iš atskirų straipsnių, recenzuoti tai tikrai nelengvas dalykas. Ji yra iš esmės pedagoginė, tačiau liečia daugelį ir kitų bendrinių dalykų. Ottavos Universiteto palyginamosios pedagogikos direktorius prof. dr. Antanas P. Ramūnas, apkeliavęs veik visą žemės rutulį, pakalbinęs žymiausius pasaulio pedagogus bei teoriškai juos apžvelgęs pagaliau ketvirtoj ir penktoj daly, kuri mums yra įdomiausia, grįžta prie lietuviškosios problemos, ties kuria verta kiek apsistoti. Ypač kas rašys Lietuvos pedagogikos istoriją, tai ja turės naudotis. Mat, čia duota ir mums nežinomos medžiagos, kurios liet. pedag. istorijoj dar nepažinojom. Tokiu pavyzdžiu gali būti pijaras A. Paplauskas ypatingai nusipelnęs liaudies švietimui, kuris buvo Edukacinės Komisijos variklis ir kurio pastangomis ano meto Lietuvos jaunimo švietimas iškilo į pirmaujančią Rytų Europoje vietą.

Taip pat pažymėtinas naujosios epochos pranašas Nikalojus A. Berdevas (kuris sakosi esąs taip pat lietuvių kilmės) taip pat paliestas prel. M. Krupavičius, prof. Augustinas Voldemaras, Sv. Kazimieras, kurs buvo skyręs savo užuojautą ir meilę "visam, kas pasaulyje kenčia"; įvertinta Laisvės Varpo dūžiai ir gaudėsiai, kuriuos kėlęs dr. V. Kudirka, kurie ir šiuo metu aidi mūsų širdyse; teisingai įvertinta M. Varnienė su padėjėja Dome Petrutyte, taip intensyviai dirbančios su pačiais mažaisiais, dr. Vydūno asmenybė, besireiškusi "ne vienoj kurioj, bet įvairiose dimensijose, turėdama daug aspektų". Pagaliau iškeltas ir mūsų pedagogas St. Šalkauskis su jo mokiniu Pr. Dielininkaičiu, kur pastarasis nesuskubo išsiskleisti, nes peranksti numarintas dėl bolševikų iškankinimo.

Marija Pečkauskaitė liečiama nagrinėjant Fr. W. Foersterį, kuris laikomas pačiu žymiausiu pedagogu. Tik gaila, kad plačiau nepaliesta pati M. Pečkauskaitė, nes ji lietuviškoje pedagogikoje (tiek teorinėje tiek praktinėje) to yra užsipelniusi, tai ir atskiro straipsnio verta, o nesitenkinti tuo, kad ji buvo Foersterio mokinė.

Penkta (ir paskutinė) dalis užbaigiama M.K. Čiurlioniu, kuris pavadintas Lietuvos, Europos ir pasaulio pedagogu. Tiesa, prie šio pavadinimo mes dar nesame įpratę, bet reikia atminti, kad Čiurlionis auklėjo ir auklėja visą tautą ir žmoniją, ko mes neturime pamiršti.

Abejojimų sukelia L. Tolstojaus klasifikacija (antroj dalyj) jį įrikiuojant į sensualistų materialistų grupę. Bet įsigilinus į Tolstojaus kūrybą (ypač į Ispovied ir Včiom moja viera), kuriuose jis daugiausia pasisako apie savo pažiūras į negamtinį pasaulį, tokiu jo negalima laikyti. Tiesa, jis dėl savo "oproščenije" buvo priartėjęs liaudžiai, bet tai jo nedaro materialistu. Tai patvirtina ir jo mokykla Jasnaja Poliana, kurioje jis mokė apleistus kaimiečių vaikus. Jeigu jis nelaikytinas evangelistu, tai jo negalima laikyti ir materialistu - revoliucionierium, kaip tai buvo Elen Key, Rousseau, ar Blonsky.

Šiaip visa knyga parašyta patraukliai, įdomiai. Jos autorius tikrai plačių mostų ir patrauklių užmojų asmenybė, apskriejęs veik visą žemės rutulį su universitetiniais miestais ir daugely iš jų skaitęs paskaitas. Veikalas parašytas su aiškia lietuviška vizija, kurį skaityti tikrai įdomu, bet reikalaujančiu iš skaitančio platesnės orientacijos.

Įsibrovusių keletas neištaisytų korektūros klaidų, bet kalba švari, taisyklinga.

Iš Sūtemų į Aušrą. Prof. Dr. Antanas P. Ramūnas, Ottavos U-to Lygin. Mokslų Centro direktorius, Pisch. ir Pedag. Mokslų F-to ordinarinis prof. Spaudė Tėv. Žiburių spaustuvė Toronte, 1967, 453 psl. Išleista autoriaus lėšomis. Kaina 6 dol.

Ignas Malėnas

Vytauto Didžiojo Muziejaus rūmai Kaune 1934 metais dar tebevykstant statybai...

KOKYBĖ IR KIEKYBĖ

Laimos Antanavičiūtės žodis Bostono neolituanų junior ų sueigoj.

Dauguma mūsų tėvų labai apsidžiaugė sužinoję, kad sūnus ar duktė nusprendė įstoti į lietuvių studentų organizaciją. Prisimindami savo studentavimo dienas džiaugėsi, kad ir jų vaikai bendraus su kitais lietuviais studentais.

Bet tas studentų bendravimas jau nebėra toks koks buvo seniau. Nors organizacijos tradicijos ir idealai yra išlikę, jauni nariai nebejaučia jokio pasiaukojimo tiems idealams.

Per metinę šventę, kai įteikiamos spalvos naujam nariui ir visi gieda Lietuva Brangi, ašaros pasirodo svečių akyse. Bet po iškilmingos sueigos, kas bus atlikta kituose susirinkimuose? Visa veikla suksis apie planus visokiems pobūviams, kurie žinoma turi turėti savo vietą kiekvienoj organizacijoje, bet tik ne pirmaujančią.

Mūsų korporacija ugdo studentuose tautinę ir valstybinę sąmonę, atsparumą ir drausmingumą. Ji rūpinasi savo narių doroviniu, kultūriniu ir moksliniu auklėjimu. Bet šiuo laiku tik mažas skaičius pačių narių rūpinasi kultūriniu klausimu bei tautine sąmone.

Bet čia galima ir tuos kaltinti, kurie neapsižiūrėję gaudo iš visų pusių naujus narius. Jų akyse kiekybė atstoja kokybę. Jei kambarys yra pilnas veidų, tai jie jaučiasi atlikę savo pareigą. Nesvarbu kas už tų veidų slypi. Užtenka tik, kad jie lietuviškai kalba. O klausimas, ar jiems korporacijos spalvos, jos ideologija ir tradicijos turi kokios nors reikšmės, niekad nėra pastatomas.

Dabar net lietuvių kalbos reikalavimai smunka. Jei galima kaip nors lietuviškai susikalbėti tai ir gana. Retas kreipia dėmesį į kalbos grožį. Baigęs šeštadieninę mokyklą jaunimas greit užmiršta poeziją, beletristiką ir dramaturgiją, kurią taip darbščiai skaitė kas savaitę. Korporacijoje, tarpe kitų lietuvių studentų, jam yra progos atnaujinti dėmesį lietuvių kalbai. Bet jei studentas yra tarp narių, kurie silpnai vartoja kalbą ir lietuvių srityj yra mažaraščiai, tai nedaug vilties, kad kuris iš jų domėsis lietuvių literatūra. Galimas daiktas, kad pavyzdingesnis pasiduos silpnesnių įtakai ir pats pradės užmiršti savo kalbos grožį.

Žinoma, nereikia būtinai neigiamai žvelgti į tuos, kurių lietuvių kalba yra nepilna. Reikia pažvelgti į žmogų. Jis gali būti inteligentiškas ir sumanus jaunuolis, neturėjęs laimės augti tokioj aplinkoj, kuri ugdytų jo lietuviškumą. Apleisti vertingą žmogų dėl jo kalbos kliūčių būtų klaidinga. Kiekvieno nario pareiga padėti tam jaunuoliui ir suteikti jam progą kalbą pataisyti.

Bet jei jaunuolis visiškai nesidomi lietuvių veikla, ir skaitosi lietuviu tik todėl, kad jo tėvai gimė Lietuvoj, tai nėra prasmės jį tempti į sueigas tik kėdei pašildyti. Jam gal net bus uždėtos spalvos, kurios atstovauja tradicijas, istoriją, karžygiškumą, narsumą ir pasiryžimą. O ką jam reikš tos spalvos? Per metinę šventę korporacijos spalvos būna įteikiamos naujam būriui studentų. Bet visi tie, kurie priėmė tas spalvas, ar iš tikro visi jų verti. Gerai pergalvokim, kas mums svarbiau -- kiekybė ar kokybė.

Sunkūs laikai visoms studentų organizacijoms. Narių skaičiai vis mažėja, o kurie priklauso, daugumoj neaktyvūs. Bet mes neturime beviltiškai žvelgti į šį reikalą. Mūsų korporacija dar gyvuoja ir kas metais ji įsigyja naujų narių. Bet ypatingai dabar reikia kietai pažvelgti į kiekvieną kandidatą prieš sutinkant įteikti jam spalvas, nes būdamas narys jis atstovaus korporaciją. Visi korporacijos nariai yra ta korporacija, ir jei jų kokybė ir vertybė žlunga, tai kartu su jais žlunga ir korporacija.

Mūsų tikslas -- "lietuvių tautos didybė, jos garbė bei gerovė ir valinga, kilni bei tauri asmenybė".

Mūsų šūkis -- PRO PATRIA!

NEOLITHUANŲ STOVYKLINIO RAŠINIO KONKURSAS

Kaip anksčiau buvo skelbta ir dabar Korp! Neo-Lithuania primena, **paskutinis terminas neolithuanų stovyklinio rašinio konkursui skirtiems rašiniams įteikti yra š. m. kovo 31 d.** Konkurse gali dalyvauti korporantai, stovyklavę praėjusią vasarą. Rankraštis paruošjamas rašomąja mašinėle, jo apimtis 2-5 puslapiai. Tema leidžiama pasirinkti laisvai, tačiau ji turi liesti Korp! Neo-Lithuania stovyklos programą.

Trys geriausi rašiniai bus premijuojami: I prem. 50 dol., II — 25 dol. ir III — 15 dol.

Konkursiniai rašiniai iki nustatyto termino pasiunčiami Vyr. Valdybos pirmininko Algio Modesto adresu: 6456 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

PLANINGAS TAUPYMAS
MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!
5 1/4% Mokamas už vienų metų taupymo lakštus nuo išdavimo datos ($10,000.00 ar daugiau, įdedant po $1,000.00)
4 3/4% Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
INSURED
PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

HELP WANTED MALE
GRINDER HANDS
ALL AROUND
Job Shop experience only
DAY SHIFT
Alpha Press Machine, Inc.
9281 Freeland
Detroit, Mich.
(13-19)

FREIGHT BROKERS
With late-model tractors to haul freight trailers. For information call Mr. L. Suzor, Detroit, Mich., 313 — 842-3000, Exts. 211 or 212.
An Equal Opportunity Employer
(13-19)

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

KAPINĖS PRAKALBĖJO...

Ar kalba mirusieji, ar ką nors byloja jų amžinojo poilsio vietos? Daug kas tuo tiki, tai jaučia ir net mirusiųjų balsus girdi. Ypač mes, lietuviai.

Mūsų tautinis atgimimas praėjusį šimtmetį stambia dalimi juk buvo pažadintas ir įkvėptas kapų kalbos. Milžinkapiai prabyla. Iš jų lietuvis išgirsta balsą, bylojantį apie didelį Lietuvos garsą ir garbingą praeitį. Ir užsidega ryžtingumu ją prikelti, iš naujo atstatyti. Maironis taip trokšta "prikelti nors vieną senelį iš kapų milžinų!" Vėliau jaunųjų jausmus šildo Lietuvos Nepriklausomybės karių savanorių kapai, kurių išraišką simbolizuoja Nežinomojo Kareivio paminklas Karo Muziejuje. Pagaliau, laisvės kovotojų partizanų žinomi ir nežinomi kapai jautriai tebekalba pavergtoje Tėvynėje ir ne vienam iš mūsų tolimuose užsieniuose teikia sustiprinimo giliau tikėti tautos ateities laisve.

Matyt, yra kaž kokie žuvusiųjų ir mirusiųjų testamentai, kartais stipresni ir ilgiau patvarūs už rašytuosius.

O gal tai tik mistika, tik simbolika, tik toks mūsų pačių įsikalbėjimas?

Kapinės žmogui juk yra pati tyliausia vieta pasaulyje. Amžina tyla kurioje švelniai užsibaigė visos žemiškojo gyvenimo bylos, aistros, ginčai ir kvailybės. Nebent pro šalį gatve pravažiuojantis sunkvežimis ragu užbaubia, ant paminklo akmens užskridęs paukštis sučiulba, ar apsilankęs velionio palikuonis graudžiai pravirksta.

Bet kapas tyli. Jo valdovas, dabar įkaustytas į cementinį karstą, niekada nebeprabils.

***

Ir vis dėlto kapinės kalba. Ne tik kalba, bet ir rašo.

Vienas toks stebuklas, turbūt vienintelis pasaulyje, visai neseniai įvyko Chicagoje. Katalikų dienraštis Draugas 1968 m. sausio 20 d. pardavė visą didelį puslapį kapinių pasisakymo skelbimui. Šią įdomią studiją autorius ten tiesiai taip ir pasirašo - Šv. Kazimiero kapinės...

Iš šios studijos, - atsiprašau, kapinių skelbimo mes patiriam nuostabiausią fenomeną, tegu dar ir ne visai aišku, ar tai kalba šv. Kazimiero kapinės, ar pats Lietuvos karalaitis šv. Kazimieras. Pasirodė, kad mūsų mirusiųjų kapinės puoselėja beveik visas žmogiškas ypatybes. Jos ypač nebegalėjo ištylėti dėl nepagrįstų reikalavimų, kuriuos kelia gyvi maištininkai, kolkas dar neapsisprendę lįsti į cementines dėžes.

Ir įžangoje kapinės pažodžiui išsako tris savo orancijos pagrindinius motyvus. Pirma, "kapinės jaučia reikalinga spaudoje paskelbti" vienos lietuvių grupės reikalavimus su savais atsakymais ir paaiškinimais. Antra, "kapinės pirminiai (!) sielojasi sklypų laikytojais ir jų šeimomis". Ir trečia, - "kapinės viliasi išsklaidyti nesusipratimus... ir išaiškint savo elgimosi linijas ir procedūras".

Beveik tektų pavydėti pasaulio lietuvių sostinei tokių į žurnalizmą linkusių kapinių. Turistai pradės milijonais plaukti pasižiūrėti, kaip atrodo pirmosios kalbančios ir diskutuojančios kapinės pasaulyje.

Kadangi dabar žmonija virsta paini ir įmantri, tai ir mūsų kapinės labai sofistikuotos. Jų minčių eiga kupina gabios sofistikos ir kazuistikos. Tik dar sunku atsispirti įtarimui, kad kapinių prakalbos originalas buvo lotyniškas ar greičiau angliškas, ir tik vėliau kokio vertėjo išguldytas lietuviškai. Išguldytas neperblogiausiai, pamarginant tarptautiniais žodžiais, kaip dažnas iš mūsų dabar kalbam. Deja, antras trečias sakinys liko kiek gramėzdiškas ar beveik nesuprantamas, tačiau visame ilgame tekste randamas tik vienas senų gerų laikų barbarizmas, kur abejojama, ar teisingai maištininkų "komitetas m i e r u o j a".

***

O kaip "mieruoja" kapinės?

Jos "mieruoja" taip, kaip kur joms geriau išeina.

Jei nuo seniau Chicagos lietuviai katalikai sutiko su nustatyta kapinių tvarka ir įpročiais, tai kapinėms pakankamas įrodymas, jog negalima dabar protestuoti. Taip turi ir likti. Protestas reikštų anų senų veteranų įžeidimą. O jei kur nauja tvarka įvedama, tai irgi reikia sutikti. Nes taip reikia, nėra kito kelio.

Katalikų kapinių funkcija iš esmės yra religinė, ir čia ne vieta reikšti "grynai nacionalistines tendencijas". Tačiau tuo pat metu, šv. Kazimiero kapinių "tradicijos ir praktika prisitaiko Amerikos lietuvių kultūrai, kuri turi imti pirmenybę" (nutylint, ar "imti" lietuvišką, ar nelietuvišką pirmenybę).

Kapinėms neaišku ir, kaip atrodo, nelabai svarbu, ar Chicagos lietuvių katalikų visuomenės komitetas, užsimojęs išlaikyti šv. Kazimiero kapinių nors šiokį tokį lietuviškumo charakterį, atstovauja pakankamai didelę lietuvių katalikų bendruomenės sro-

Maironis labai troško "prikelti nors vieną senelį iš kapų milžinų"!... Kryžių kalnas Meškuičių valsč. Šiaulių apskr. Prof. S. Kolupailos nuotrauka

vę. O kas būtų, jei komitetas tikrai reikštų lietuviškos katalikų bendruomenės daugumą? Irgi nieko nereikštų, nes kitoje vietoje kapinės aiškina, kad "religinės vertybės ir teisėti sprendimai nebūtinai pagerinami didelio skaičiaus žmonių nuomonėmis"!

Demokratija ne visur laimėjo, vadizmas nėra dingęs.

Tad nieko nebus. Kapinės nuspręs pačios, o prieš nepagrįstus pasauliečių maištavimus pasišauks pagalbon vyskupą. Ir tvarka bus nustatoma Bažnyčios vardu, kuri "turi lygiai vesti ir klausyti". Turbūt, vesti esamus ir būsimus kapinių gyventojus ir klausyti vyskupo, kuriam administruoti tas turtas priklauso.

Kapinių aiškinimasis dėl komiteto reikalavimų (ar pageidavimų) yra toks savotiškas "pedagogikos" ir "diplomatijos" šedevras, kaip po Izraelio karo su arabais. Kapinės vietomis sutinka su kai kuriais penktaeilės svarbos komiteto norais, pvz., patikrinti ar ant antkapių dedamų užrašų kontrolė yra bereikalingai nelanksti, ir kad duobkasiai savo amato rėmuose visuomet laikytųsi mandagumo. Bet šiaip šv. Kazimiero vardo nešiotojos skersai ir išilgai atmeta visą dešimtį komiteto punktų, ypač visus esminius punktus, ne kartą net pasišaipydamos iš komiteto "savivališkų ir ultranacionalistinių" užgaidų... ir akina suprasti, kad komitetas pats stačiai nesuvokia, ko jis nori.

***

Atėjo laikas išvysti, ne netikėtai ir jau ne nuo dabar, kada lietuvių darbo ir prakaito aukomis įgytos ir išlaikytos bažnyčios, jų stambūs trobesiai, vienuolynai, prieglaudų namai, mokyklos ar ligoninės, pagaliau ir kapinės - jų pastangos, viltys ir milijoniniai turtai - tikrai priklauso ne jiems, o tik Bažnyčiai, kurios vyresnieji pareigūnai nelietuviai nustato ir nurodo, kaip yra ir turės būti.

Ir tai vadinama "prisitaikymu Amerikos lietuvių kultūrai", o tie, kurie dar trokšta bent iš paviršiaus lietuviškumo charakterį ir dvasią palaikyti, - esą "ultranacionalistai" ir "europiejiškų papročių"! Ir dargi tokie provincijos mužikai, kurie, kaip kapinių deklaracijoje nunuogintai sakoma, net nesupranta, kad "būtų nesąmonė vesti didmiesčio kapines, lyg jos būtų mažos bažnytkaimio kapinaitės".

Ak, ak, - kas per puikybė Lietuvos karalaičio šv. Kazimiero pasekėjų! Ir kokia klaiki lietuviams gėda ir koks beribis naujųjų apaštalų begėdiškumas!

Dar "nelaikau" šv. Kazimiero kapinėse savo sklypo, ir būtų laimė, kad jo neturėčiau. Pažįstu didmiesčius ir jų gyvenimą gal ne blogiau už Drauge išspausdinto advertisement autorių. Bet kai bent iš tolo paskaitai tokius išvedžiojimus, savo arogantiškumu jau baigiančius prilygti šviesios atminties kan. Kazimiero Prapuolenio 1913 m. aprašytiems knygoje "Polskie Apostolstwo w Litwie", labiau norėtųsi ilsėtis kokio bažnytkaimio, net kaimo galulaukės kapinaitėse.

Ten, kur takeliams nereikia iškabų dviem kalbom ir dar nebūtini biznio biuleteniai "gerai komunikacijai" su gyvaisiais...

***

O šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje kokia vis dar sunki, lietuviui ne-

(Nukelta į 5 psl.)

NIJOLĖ JANKUTĖ-UŽUBALIENĖ

MĖLYNAS MĖNUO

NOVELĖ

(4)

Už lango vis dar tebedūko vėjas. Sausi platano lapai barškėjo tarytum iš milžino saujos. paberti lošimo kauliukai. Vincas prisiminė vaizdą iš kažkokio filmo, kur herojus purtė kauliukus saujoje, dainuodamas "Lady Luck, be good to me". Ir "Lady Luck" artistui išmetė aukščiausią skaičių, kaip laimingos pabaigos filme turi būti. Tą filmą Vincas matė su Rima. Tada ir jam buvo gera kaprizingoji "Lady Luck", ne tik ekrano herojui. Bet kai jis nupirko Rimai žiedą, grįžęs namo jautėsi lyg vagis: vaikščiojo po kambarius, vartė laikraščius, betiksliai perjunginėjo televizijos stotis.

Šilėnienė virtuvėje jam prosijo marškinius. Paseilinusi pirštą, ji bandė proso karštį. Kvepėjo garais ir krakmolu. Vincas ramstėsi tarpdury, nenustodamas rūkyti. Motinos veidas, palenktas virš baltų marškinių, atrodė irgi toks baltas, giedras. Niekada Vincas taip nenorėjo su mama pasišnekėti, kaip tada. Mintyse jis dėliojo žodžius ir sakinius: "Mama, žinai ką? Susižiedavau!" -- "Ne, ne taip..." -- "Mama, kaip tau patinka vardas Rima?" -- "Irgi ne..." -- "Žinai, kur yra Richmond gatvė? Ten gyvena mano sužadėtinė..."

Bet Šilėnienė pastatė prosą, ir lankstydama marškinius, prašneko:

-- Atsimeni Juškų Vytą. Tą, kur Kalifornijoj. Šiandien gavau iš Juškienės laišką. Vytas apsivedęs, rašo. Ir studijų nebaigęs... Nežinau, kur tų jaunų vyrų galvos! Ačiū Dievui, kad tave, Vinceli, protingą išauginau. Kad nelakstai paskui mergas. Ir mokslą baigei, ir gyvenimą pasidarei. Ir mane seną globoji... Ko vertas būtų sūnus, kuris tėvus senatvėje apleistų?

Šilėnienė vėl stumdė prosą pirmyn - atgal, pirmyn - atgal ir vis kalbėjo. Motinos žodžiai Vincą badė, kaip smulkios adatėlės.

-- Ko toks susirūpinęs, sūneli? -- staiga pažvelgusi paklausė Šilėnienė, -- ar negerai kas? Gal sergi?

Pasistiepusi ji bandė pridėt ranką prie Vinco kaktos. Vincą nupurtė bejėgio pykčio drebulys. Jis atšoko nuo tos putnios, mėlynom gyslelėm išraizgytos rankos.

-- Nustok, mama! Ar aš vaikas! -- kimiai šūktelėjo ir užrenkė virtuvės duris.

***

Vincas vartėsi. Neėmė miegas. Kodėl reikėjo visa tai vėl prisiminti? Juk taip seniai jis begalvojo apie Rimą. Seniai pranyko ji iš jo gyvenimo; seniai jis vienas. Bet širyt, vėjui dūkstant už lango ir brazdant pirmiems rudens lapams, sugrįžo Rima tartum mylimas vaiduoklis, ir Vincas pasijuto dar vienišesnis.

Nuo šono, ant šono. Galva tebeskaudėjo, o lango keturkampis blyško. Akyse ėmė veltis pobūvio vaizdai: geltonos chrizantemos ant stalų, žalsvos škotiškos degtinės bonkos. Ir veidai... veidai... Suprakaitavę po šokio, po neskaičiuojamų stikliukų. Išsieptos lūpos; burnos, pilančios žodžių srovę lyg konjaką iš butelio; pražilę paausiai; sustorėję liemenys; pirštai... Pirštai su šliūbiniais žiedais kišo Vincui veidan atbrizgusias pinigines, kur permatomoj plastikoj įšalusios, šaipėsi tai papurusių, tai bedančių, tai mokyklų uniformose užsagstytų vaikų nuotraukos.

-- Tu, Vincuk, pasisukink apie kokią našlę! -- žvengė jam į ausį girtas Petro veidas.

-- Peraugsi, kaip krienas! -- krizeno jo apvali žmona.

-- Krienas? Ar vienas? -- įkyriai klausinėjo eilė raudonų lūpų.

-- Vienas, vienas, vienas! -- šaukė nuo stalų škotiška degtinė ir geltonos chrizantemos.

-- Ne! Vincas turi mamą! -- pro žmones atplaukusi, aiškino Rima, -- o mama turi Vincą! -- lyg susijuokė, lyg pravirko ji.

-- Taip. Taip. Mama turi Vincą! -- kartojo stori balsai, o rankos su šliūbiniais žiedais ant pirštų kėlė pilnus stiklus. -- Už mamą! Ir Vincuką!

***

Vincas nusikeikė, perbraukė delnu veidą ir išlipo iš lovos. Tyliai nušlepsėjęs į valgomąjį, jis apgraibomis atsidarė bufetą ir išsitraukė butelį. Šaltas apvalus stiklas vėsino jo karštus delnus. Vincas atsirėmė sienos, atsuko kamštį ir užsivertė.

Jei būtų galima susigrąžint bent vieną praėjusią dieną ir ištaisyt jos klaidas, kaip kokio uždavinio ar diktanto, Vincas dabar būtų grąžinęs tą, baisiai seniai prabėgusią, kai prieš jo ir Rimos vestuves, staiga susirgo Šilėnienė.

Išsauktas iš darbo į ligoninę, Vincas rado motiną, numirėliškai išsitiesusią ant baltų pagalvių. Jos akys buvo užmerktos, o rankos sunertos ant krūtinės.

(Bus daugiau)

KAPINĖS PRAKALBĖJO...

(Atkelta iš 4 psl.)

išsprendžiama "europiejiška" ir "ultranacionalistiška" problema!

Štai dabar vieną kartą visuomenės komitetas, atstovaujantis sklypų "laikytojus" (žinoma, ne savininkus...) įteikė per nesusipratimą kapinėms nutarimus, kur tarp kitko prašoma, kad informaciniai užrašai ir kapų administracijos pranešimai sklypų savininkams "privalo būti taip pat ir lietuvių kalboje". Na, jei taip paraidžiui sakė, tai komitetas kiek prašovė, nes tokie dalykai lietuvių įgytose ir išlaikomose kapinėse, be abejo, yra privalomi, bet jie negali "būti lietuvių kalboje". Jie tik gali būti užrašomi ar parašomi lietuvių kalba, lietuviškai.

Dėl iškabų kalbos kapinės perdaug neprotestuoja, bet ir nepritaria. Mat, išlaidos šiek tiek padidėtų, o svarbiausia - seniau nebuvo lietuviškų iškabų, tai kam jų dabar reikia. Bet kapinių administracijos pranešimai dviem kalbom joms visai nereikalingi, kadangi tai - "padidintų spaudos išlaidas, ir kaip mums atrodo, neatsiektų jokio naudingo tikslo"! Visiškai taip pat, kaip kadaise per porą šimtmečių lietuviams aiškindavo lenkų vyskupai ir dalis sulenkėjusių klebonų Lietuvoje. Kam jums reikia lietuviškų pamokslų, knygų ir mokyklų? Jokios naudos, jokio tikslo. Visi inteligentai gerai supranta lenkiškai, o mužikai ir baudžiauninkai turės išmokti paties Dievo žodyną.

Tik Amerikoje dieviškasis žodynas vėl kitoks...

***

Pagalvokime atidžiau, kai "keliame" naujus tūkstančius ir milijonus mūsų nemirtingos sielos ir mirties šešėliu gaubiamos lietuviškos dvasios reikalams.

Lietuvių įsigyta, išlaikyta ir išlaikoma institucija, tuo tarpu anonimiškai (nes turbūt vistiek dar buvo gėda pasirašyti autoriams ir vertėjui) su šventojo Lietuvos karalaičio kepure prakalbėjo į savo baudžiauninkus. Ir kaip tik pačiu laiku - Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties išvakarėse.

Dar po 50 metų tokios filosofijos, praeivis pro kazimierines, paskaitęs antkapių užrašus ir iškabas, galės galvoti, kad čia ilsisi airiai, tanzanai ir abisinai, - visi geri amerikiečiai, nes, kaip kapinių dabartinio manifesto žodžiai sako, - "Amerikos kalbos naudojimas Amerikos katalikų kapinėse nesudarė jokių problemų".

Taip prakalbėjo lietuvių kapinės. Teisingas slapyvardis. Tikrai - kapinės...

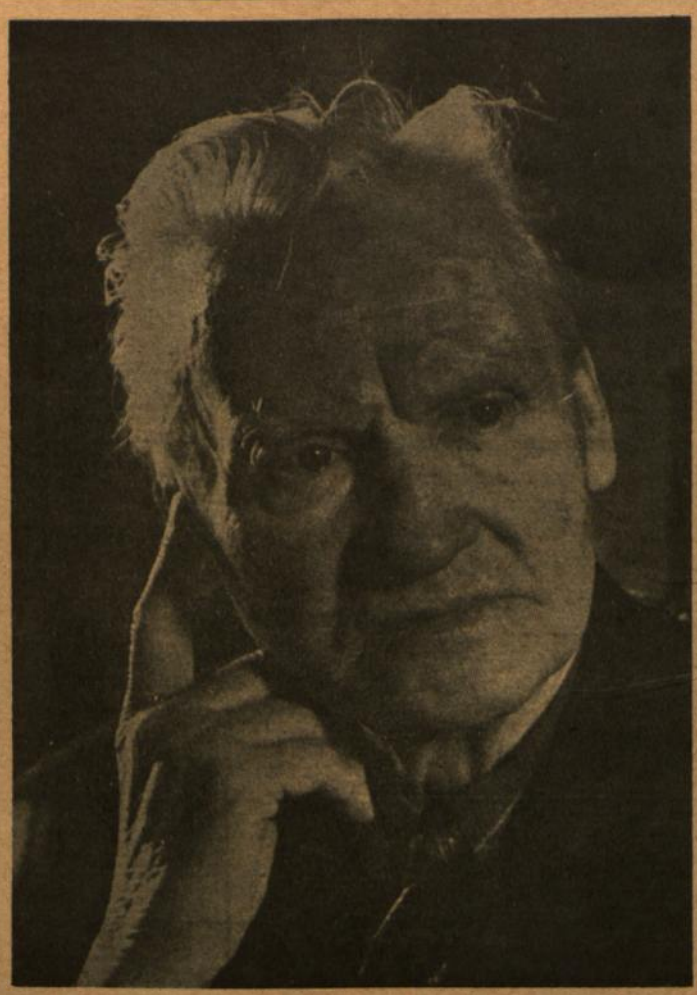

Kipras Petrauskas paskutiniaisis metais...

PRIE MIRUSIO KIPRO VISI STENGĖSI 'PRISIŠLIETI'

Didžiajam Lietuvos dainininkui Kiprui Petrauskui mirus (sausio ly), vilniškė lietuviškoji kompartijos diduomenė, kaip ir poeto V. Mykolaičio-Putino mirties atveju, dėjo didžias pastangas visaip prie velionies "prisišlieti". Oficialus nekrologas parašytas 46 asmenų vardu. 23 iš jų -- aukštieji partijos pareigūnai, toki, kaip Sniečkus, Šumauskas, Diržinskaitė, Maniušis, Gedvilas, Kairys, Barkauskas ir t.t. Kiti 23 daugiausia įvairių menų atstovai, bet ir šių tarpe vyrauja partijos "bonzos", kaip Venclova, Tilvytis, Mieželaitis, Paleckis...

Garbės sargyboje prie karsto -- Sniečkus, Šumauskas, Diržinskaitė, Drobnys, Šepetys, Sikorskis, Bieliauskas ir net... Zimanas. O Antanas Venclova pirmasis atbėgo į laikraštį (L. ir M., '67/3) su straipsniu rodančiu, lyg jam, Venclovai, visa jaunystė būtų buvusi vien Petrauško klausymas. Ir žinoma nepamiršo atžymėti, kad Petrauskas jau 1905 metais buvęs revoliucionierius, net kalėjiman už tai patekęs, o paskui jį bolševikai taip mylėję, kad net deputatu buvo padarę, -- ne tik Vilniaus, bet net ir Maskvos soviete... "Savo metu už Kiprą nebuvo populiaresnio ir mylimesnio žmogaus visoje Lietuvoje", -- nei perdėti nebesisaugodamas tvirtino Venclova ir tuo pačiu pasakymu išsidavė, kodėl jis ir visa bolševikinė "naujoji klasė" taip veržiasi ko arčiau prisišlieti prie tokių vardų, kaip Kipro Petrauško.

Filharmonijos salėje buvo atsisveikinimo koncertas, -- šis be varžybų, kas arčiau prie velionies atsistos ir kas daugiau išsipeš lapelių iš jo populiarumo vainiko. Čia Virgilijus Noreika dainavo Kipro Petrausko labiausiai mėgtas dainuoti dainas ir arijas. Koncerto pabaigoj kamerinis orkestras atliko Bacho-Gounod "Ave Maria" ir G. Bizet "Agnus Dei".

Po Kipro Petrausko mirties buvo paskelbtas šešių gydytojų pranešimas -- išvada, kokia buvo mirties priežastis. Joje sakoma, kad K. Petrauskas jau daug metų sirgo toli pažengusia arterioskleroze, ypač palietusia širdies bei smegenų kraujagysles. Ligonio turėta širdies sutrikimų (miokardo infarktų ir išsivysčiusio širdies aunerizmo). Tiesioginė mirties priežastis -- širdies kraujagyslių nepakankamumas, padidintas ligonį ištikusio plaučių uždegimo.

Pranešimuose apie K. Petrausko mirtį pažymėta, kad mirė eidamas 83 -čius amžiaus metus. Liet. Enciklopedijoje K. Petrausko gimimo data pažymėta "1886.XI.10/22". Dabartiniuose nekrologuose -- "1885 lapkričio 23".

(ELTA)

KIPRO PETRAUSKO GYVENIMO SAULĖLYDIS

Legendarinis Lietuvos operos dainininkas Kipras Petrauskas mirė sausio 17 d., o sausio 19 d. palaidotas "tarybiniais papročiais" Vilniaus Rasų kapinėse. Lietuvos operos kūrėjo, per keturiasdešimtį metų Kauno ir Vilniaus Valstybinių Operos Teatrų scenose nuostabaus grožio balsu bei nepakartojamais vaidybiniais burtais žavėjusio, jaudinusio ir griaudenusio tūkstančius žiūrovų, mirtis liūdnu aidu nuaidėjo per platųjį pasaulį.

Kipro Petrausko nuostabios gyvenimo kelionės baigmė kai keno buvo nujaučiama, bet daugumai sudarė jaudinančią staigmeną. Ir nestebėtina. Juk pastaruosius kelerius metus komunistinės spaudos puslapiuose apie Kipro Petrausko saulėlydžio dienas veik nieko nebuvo rašoma. Mus tik atsitiktinai pasiekiančios aplinkiniais keliais žinios bylojo, kad Kipro Petrausko sveikata esanti pašlijusi, kad jis ir fiziniai ir dvasiniai esąs suvargęs. Tokius įspūdžius parsiveždavo akylesnieji turistai, aplankę Vilnių, kuriems kai kada buvo parodomas ir Kipras Petrauskas. Komunistinė spauda, aprašinėdama tokius mūsų tautiečių - turistų apsilankymus ir susitikimus su Kipru Petrausku, visada teigdavo, kad Didysis Dainininkas esąs ir sveikas ir žvalus ir elegantiškai atrodąs. O visi teigimai apie Kipro Petrausko fizinius ir dvasinius negalavimus, esą melagingi, "piktais kėslais" skleidžiami užjūrinių 'priešiškų gaivalų'...

O Kipro Petrausko gyvenimo saulėlydžio tikrovė buvo ne tokia. Ta tikrovė buvo rūsti, net dramatiška. Ir tokia niūri būsena tęsėsi ne metus ir ne dvejus, bet visą pastarąjį dešimtmetį, tik ta tikrovė visą laiką buvo slepiama, suktai dangstoma ružavos spalvos "gėrio ir grožio" uždangalais...

Pasekime Kipro Petrausko pastarojo dešimtmečio gyvenimo dienas. Palyginkime Lietuvos okupantų garsinamą "poeziją" su rūščia tikrove, liečiančia Kiprą Petrauską.

Pažinti Kipro Petrausko tikrąją būklę pavyko atsitiktinai. Prieš dešimtį su viršum metų kažkuriame "tarybiniame" laikrašty užtikau žinutę, kad rašoma Kipro Petrausko memuarinė monografija. Tas darbas esąs pavestas literatūros ar teatrologijos tūlai "mokslų kandidatei", (pavardės nebeprisimenu), kuri buvojanti pas Kiprą Petrauską, klausinėjanti ir užrašinėjanti Kipro pasakojamus atsiminimus apie jo gyvenimą bei nuostabų operos dainininko kūrybinį kelią. Tame pačiame leidiny buvo pasakyta, kad Kipro Petrausko atsiminimai, užrašyti literatūriniame darbe patyrusios bendradarbės - koautorės, būsią įdomūs ne tik eiliniams skaitytojams, juo labiau jauniesiems dainos meno studijozams.

Tokia žinutė mane sudomino. Būdamas nuoširdus Kipro Petrausko dainos meno gerbėjas, be to, kadaise ir artimai pažinojęs jį kaip žmogų ir menininką, susidomėjęs sekiau bet kokią užuominą apie būsimus atsiminimus.

Pirmasis man rūpimu klausimu gandas pasiekė 1958 m. ir skambėjo lakoniškai:

"... Kipro Petrausko monografija dar neišėjo... Pasiteiravus, gauta dar šiokių tokių žinių apie literatūrą ir teatrą liečiančius menininkus... Kipro Petrausko atsiminimų (ne monografijos) išleidimas sutriko. Petrauskas labai paseno, kartais visai praranda atmintį. Ima reikštis tokie senatvės keistumai, kurie labai trukdo dirbti bet kokį darbą. O atsiminimai dar nebaigti rašyti. Yra pavojaus, kad jie gali ir likti nebaigti..."

Kitas gandas, pasiekęs 1962 m. gegužės mėnesio gale, bylojo:

"... Liūdna sutikti Kiprą Petrauską. Jis visai susenęs, suvaikėjęs, 'nebeatrokuoja', net artimųjų kartais nepažįsta. Atsimenant, koks jis ir kas jis kadaise buvo, sunku patikėti dabar, kad tai tas pats Kipras..."

Ir trečias, paskutinis gandas, pasiekęs mus 1967 m. bylojo sukrečiančiai:

"... Liūdnai, graudinančiai gyvena Kipras Petrauskas. Aplamai, materialine prasme jis puikiai aprūpintas: jam pastatytas Vilniuje namas. Gauna riebią pensiją. Rodos, dar ir dabar gauna algą konservatorijoje -- bent iki neseniai buvo ji mokama kaip profesoriui, nors kelią į konservatoriją seniai užmiršo. -- Materialiai Kipras aprūpintas, kad geriau nė norėti negalima. Tačiau, koks jis skurdus, apsileidęs, visai suvaikėjęs. Matyti, kažkokių impulsų, kažkokio instinkto skatinamas, nes protu, atrodo, mažai ką besuvokia, jis išeina į Vingio parką pasivaikščioti. Matomas jis ir Vilniaus gatvėse. Bet tai tik šešėlis, nebe žmogus. Ir taip apsileidęs, kad nebegali net pamanyti, kad kadaise jis galėjo būti gražuolis ir frantas. Ir toks talentas!"

"... Dabar mes suprantame, kodėl Antanas Vienuolis taip dažnai sakydavo: -- "Mirti nenoriu, bet ir nebijau. Labiausiai bijau senatvės marazmo. Tai jau geriau mirtis, negu marazmas"

"... Vargšo Kipro pavyzdys rodo, kas yra tas baisusis senatvės marazmas... Dabar Kiprą paguldė į ligoninę. Ne dėlto, kad jis būtų ligonis, kuo apsirgęs, nors jis aplamai ligonis -- senatvės liga -- paguldė, kad turėtų priežiūrą. Nevaikščiotų po miestą ir užmiesčius, vienus žmones griaudendamas, kitus gazdindamas, trečius juokindamas. Yra, deja ir tokių, iš pienburnių amžiaus, kurie nėra žavėjęsi Kipro talento spindėjimu. Jiems tik -- "žiūrėk, koks tas senis"...

Tokia tai buvo Lietuvos operos kūrėjo ir nepakartojamo dainininko Kipro Petrausko gyvenimo saulėlydžio tikrovė, kurią sąmoningai slėpė Lietuvos okupantai. Tik sausio mėnesio vidury mus pasiekė trumputė žinutė, bylojanti, kad Kipras Petrauskas sunkiai sergąs plaučių uždegimu, paguldytas ligoninėn.

Kipras Petrauskas mirė nesulaukęs savų atsiminimų išspausdinimo. Tikriausiai, ir mes jų nesulauksime. Tiesa, knyga, teisingiau, mažas leidinys, apie Kiprą Petrauską išspausdintas 1964 metų vidurvasarį, pavadintas "Gyvenimas pašvęstas dainai", parašytas tūlo V. Kavaliūno. Apie neimponuojančios išorės leidinį vienas literatas taip atsiliepė:

"Apie K. Petrauską parašė knygelę ne Kavaliauskas, o Kavaliūnas. Jo nepažįsti. Buvo jis šioks toks operos solistas jau po karo. Bet ilgai operoj neišsilaikė. Permenka kakarinė. Ir ta jo knygelė skystoka -- daugelio nuomone..."

Kipras Petrauskas mirė. Gyviesiems jis paliko ne taip jau gausų savo įdainuotų plokštelių rinkinį. Paliko ir vertingą rašytinį dokumentą, tai stambios apimties mūsų įžymiųjų muzikos kūrėjų bendrą kūrinį - mongrafiją "Kipras Petrauskas", išspausdintą Lietuvos nepriklausomybės gražiausiuose žydėjimo metuose. Kipras Petrauskas apie save paliko nemirštamą legendą.

Vytas Virsnys

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

VASARIO 16 MINĖJIMAS HARTFORDE

Pagrindinis Connecticuto valstijoj Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo sukakties minėjimas įvyks Hartforde vasario 18 dieną.

Minėjimą ruošia LB Hartfordo apylinkė, remiant apygardai ir visoms vietinėms lietuvių organizacijoms. Yra pakviesta nemažas skaičius garbingų svečių. Jau pažadėjo dalyvauti gubernatoriaus pavaduotojas Attilio Frassinelli, kongr. E. Daddario, respublikonų partijos valstijos pirmininkas H. Hasmanas ir Hartfordo miesto burmistras Miss A. Ucello ir laukiama dar daugiau atsakymų.

Pagrindiniu kalbėtoju bus Generalinis Konsulas Anicetas Simutis.

Visos LB Connecticuto apylinkės bus atstovaujamos. Taip pat bus delegacijos iš estų, latvių, ukrainiečių, kubiečių ir lenkų, o taip pat Amerikos Veteranų Legiono.

Šventė bus pradėta iškilmingomis Mišiomis Šv. Trejybės bažnyčioje, klebonui Juozui Matučiui atnašaujant. Jis pasakys ir pritaikytą pamokslą. Po pamaldų, apie 11:30 bus vainiko padėjimas prie paminklo žuvusiems kariam Old State House sodelyje. Šioms iškilmėms vadovaus Amerikos Lietuvių Veteranų Frederiko Sabonio Posto vadas V. Petterson, dalyvaujant ramovėnams, legioneriams, skautams ir kitoms lietuvių organizacijoms.

Pagrindinė minėjimo dalis bus 3 val. po pietų Dominic Burns mokyklos auditorijoje, 195 Putnam St.

Meninę programą išpildys solistė Irena Stankūnaitė iš New Jersey ir Hartfordo choras Aidas, vadovaujant muzikui Jurgiui Petkaičiui. Be to bus gyvieji paveikslai, vaizduojantys Lietuvos praeitį, dalyvaujant choristams ir tautinių šokių šokėjams, kuriems vadovauja p. Marijošienė. Yra paruoštas kvieslys ir atspausta per 2 tūkstančius egzempliorių. Jame LB pirmininkas V. Balčiūnas gražiai atvaizduoja Lietuvos praeitį ir kovą dėl laisvės. Minėjimo išgarsinimo sekcijai vadovauja liet. radijo valandos vedėjas A. Dragunevičius.

Gražioje Hartfordo Constitution Plaza gauta naudotis 10-čiai dienų didelė vitrina, kur jaunųjų Hartfordo menininkų ir moterų ratelio rūpesčiu bus išstatyti atitinkami šiam įvykiui eksponatai ir užrašai. Taip pat numatoma miesto knygyne turėti lietuviškų knygų ir paveikslų parodėlę. Ruošiama išleisti ir programą su pritaikinta įžanga ir sveikinimais. Tuo rūpinasi Justas Guntulis. Programos sudarymui vadovauja Zita Dapkienė, o svečių pakvietimu, jų globojimu ir rezoliucijom rūpinasi Z. Strazdas. Tvarka rūpinasi L. Kapeckas. Programa praves teisėjas Pranas Mončiūnas. Vasario 16 dieną Lietuvos trispalvė plėvėsuos virš Connecticuto valstijos kapitoliaus ir virš miesto rotušės.

Ši didžioji lietuvių šventė Hartforde, reikia tikėtis, praeis su pasisekimu. Visi turėtume laikyti sau už garbę ir pareigą dalyvauti minėjime. (s)

Mums rašo

AMERIKOS STUDENTAI ATSILIKĘ ŠIMTMEČIU

JAValstybių studentija paskutiniuoju laiku pradėjo smarkiai triukšmauti. Ne vien JAValstybėse; jie dabar triukšmauja visose laisvojo pasaulio valstybėse.

Beveik nė vienas laikraštis neapsieina be žinių apie studentiškus protesto žygius, demonstracijas. Ir prieš ką dabar studentai nedemonstruoja! Prieš ką neprotestuoja! Jie protestuoja prieš JAV rolę Vietnamo kare. Jie protestuoja prieš diktatūros palaikymą Graikijoje. Jie ruošia nuolatines protesto demonstracijas prieš privalomą karo prievolę. Jie protestuoja prieš prezidentą, viceprezidentą, krašto apsaugos ministerį, valstybės sekretorių ir prieš visus kitus JAV vyriausybės vadovaujančius asmenis. Kada kas nors iš minėtų asmenų būna pakviestas į universitetą su paskaita ar pranešimu, studentai ruošia demonstraciją ir paskaita būna dažniausia sutrukdoma.

Studentai nuolat būna kuo nors nepatenkinti. Jie nepatenkinti administratoriais ir reikalauja balso universitetų valdyme. Jie nepatenkinti kongresu ir reikalauja, kad įstatymų leidėjai klausytų jų patarimų. Jie nepatenkinti Baltaisiais Rūmais ir reikalauja, kad prezidentas vestų politiką, patvirtintą studentų.

Anoje geležinės uždangos pusėje studentai netriukšmauja. Jie yra tylūs ir ramūs. Nėra abejonės, kad ir jie norėtų ruošti demonstracijas ir pareikšti protestus. Sov. S-gos ir kitų komunist. valstybių studentija tyli ir visa gerkle nerėkia "šalin!"... Jie demonstruoja tik tada, kada demonstracijos yra reikalingos vyriausybėms.

Nėkiek neabejokim, kad ir sovietiškoji studentija širdies gilumoje pavydi laisvojo pasaulio studentijai.

Raudonieji studentai taip pat norėtų parodyti save, pereiti per miestą, pasiskerečioti, sutrukdyti gatvių judėjimą, su šauksmais ir plakatais, sueiti į muštynes su policininkais, o paskui garsiai pasauliui šaukti: "Policininkai žvėrys! Barbarai! Kraugeriai!"

Bet ten, už geležinės uždangos, tokių buržuazinių malonumų sau pasivelyti jie negali.

Kas tikrumoje yra sovietinė studentija, pasakyti sunku. Jei tikėti "Komsomolskaja Pravda" ir kitiems spaudos organams, kur privalėtų atsispindėti jaunosios kartos nuotaikos ir pažiūros, sovietiškoji studentija - žmonės neįdomūs, nuobodūs.

Užtat šių dienų amerikoniškoji studentija labai primena buvusią rusiškąją praeito šimtmečio vidurio studentiją.

Devynioliktojo šimtmečio šešiasdešimtųjų metų rusiškoji studentija, kaip du vandens lašai, panaši į šio šimtmečio šešiasdešimtųjų metų amerikoniškąją studentiją. Praeitame šimtmetyje rusiškoji studentija nešiojo barzdas, ilgus plaukus ir retai prausdavosi. Kiekvienu patogiu ir nepatogiu momentu jie puldavo vyriausybę. Dainuodavo tautines ir revoliucines dainas gitara akompanuojant. Tą patį dabar daro amerikoniškoji studentija.

Nenorom reikia pripažinti, kad ano šimtmečio rusai, tame skaičiuje ir lietuviai, buvę studentai, gali didžiuotis, kad amerikoniškus studentus yra pralenkę visu šimtmečiu.

Kad susipažinus su amerikoniškos studentijos nuotaikomis, pažiūromis ir tradicijomis, man nereikia iš Kanados važiuoti į Kaliforniją, Floridą arba Ohio ir išleisti nemažą sumą pinigų. Ką noriu sužinoti apie amerikoniškuosius dabartinius studentus man užtenka prisiminti ir vėl paėmus Dostojevskio, Turgenevo, rusų praeito šimtmečio rašytojų knygas ir dar priedui Leonido Andrejevo "Dni našeižizni" ir "Gaudeamus".

Prisiminkit, o kas nematė, pažiūrėkit į bet kurį rusų tapytojų paveikslą, kuriame pavaizduotas studentų susirinkimas, pamatę jūs nustebsite, kaip ilgaplaukiai ir barzdoti ano meto rusiškieji studentai primena šių dienų amerikoniškus "hippius".

Tas įdomu, kad revoliuciniai nusiteikę amerikiečiai studentai, studentės yra daugumoje pasiturinčių tėvų vaikai. Jie nutrūko nuo savų šeimų, atsisakė nuo gyvenimo patogumų ir išėjo tęsti elgetišką gyvenimą, tokių pat visuomeninių atplaišų tarpe.

Prieš šimtmetį tas pat darėsi Rusijoje. Privilegijuoto luomo turtuolių jaunuoliai ir jaunuolės atsisakė nuo visų privilegijų, nuėjo "į liaudį" arba į revoliuciją.

Pas revoliucionierius jauni žmonės nuėjo iš idėjos. Kadangi studentai lietuviai daugumoje buvo kilę iš liaudies, tai jie visi, beveik be išimties, buvo revoliucionieriai. Turtingųjų vaikai, jei liktų savųjų tarpe, būtų padarę didelę karjerą. Ano meto rusiškieji studentai savųjų tarpe likti nenorėjo. Nepatiko jiems vyriausybė. Ką vyriausybė darė jie viską pasmerkdavo. Jei vyriausybė kartais imdavosi gerų, krašto žmonių gerovei žygių, jie juos visvien pasmerkdavo.

Šių dienų amerikoniškoji studentija elgiasi visiškai taip pat. Ką prez. Johnsono vyriausybė daro jie viską pasmerkia. Jei Washingtonas imasi gerų ir kraštui reikalingų žygių, revoliucingoji studentija juos visvien pasmerkia. Jei imasi žygių prez. Johnsono, studentų nepakenčiama vyriausybė, reiškia, reikia būtinai pasmerkti.

K.M.J. Šarūnas

REDAKCIJOS PASTABA: Šio straipsnio autorius klysta, taip apibendrindamas Amerikos studentiją. Dalis tų demonstrantų net nestudijuoja. Klaidingas įspūdis bet gi kiekvienam susidaro skaitant amerikiečių spaudoje nuolat išpučiamas žinias apie demonstrantus.

PIRKITE MAY'S KASDIEN MIESTE NUO IKI 5:45, PIRMAD. IR KETVIRTAD. 10 IKI 8:30 SKYRIUOSE 10 IKI 9:30. MES DUODAME IR IŠKEIČIAME EAGLE STAMPS

the MAY co.
ALL 7 STORES
INCLUDING MAY'S SHEFFIELD

WARING
8 GREIČIŲ
MAIŠYTUVAS

22.77

Waring Texture-Rite maišytuvas turi didelį greitį kiekvienam uždaviniui: sutrinant, supiaustant, išsukant, sumaišant, išsunkiant — viskas per 15 sekundžių. Patvarus motoras, lengvai susitalpinąs laidas ir nemokama receptų knyga.

Garantija 1 metams.

"Texture-Rite" mygtukų kontrolė paruošta vartojimui!

5 puodukų talpos šilimos nebijąs spalvotas indas.

Dviejų dalių "Flexi-Grip" saugus dangtis.

Išsivaląs per kelias sekundes. Tik paspausk jungiklį.

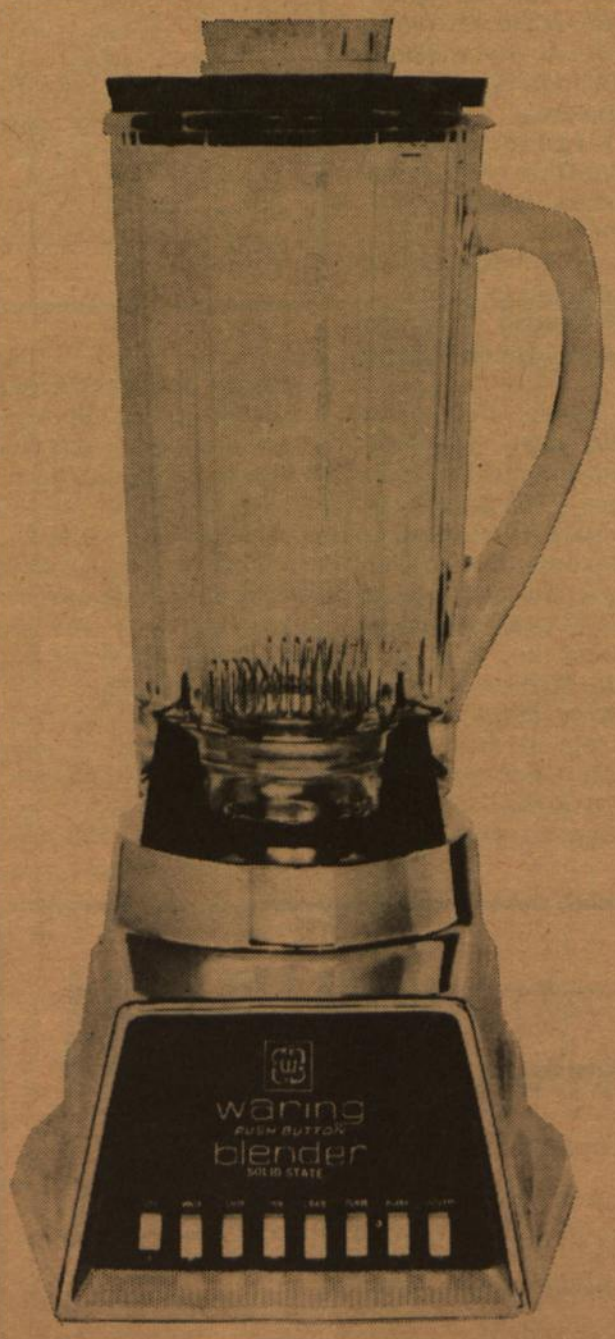

Small Electrics, 5th Floor Downtown, Available All May's Six Branches.

NAUJOS, ĮDOMIOS KNYGOS!!!
UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

A. Merkelis — SMETONA — Monografija $12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS $2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA $4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE $3.00
St. Yla — MODERNI MERGAITĖ $4.00
K. Donelaitis — METAI (THE SEASONS) $3.00
Vytė Nemunėlis — MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS $3.00
Red. K. Barėnas — TREČIOJI PRADALGĖ LITERATŪROS METRAŠTIS — kietais viršeliais $3.75
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys $2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ $2.50
J. Švaistas — DANGUS DEBESYSE $2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS $4.00
R. Skipitis — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA $7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadu ir parašais) $6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PADAVIMAI $2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA $4.00
A. ŠKĖMOS RAŠTAI I tomas $6.00
R. Rasa — MEILĖ TRIKAMPYJE $3.00
Ant. Ramūnas — IŠ SUTEMŲ Į AUŠRĄ $6.00
J. J. Daužvardis — POPULAR LITHUANIAN RECEIPES $2.00

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* JUOZAS P. MULLMULIOLIS stoja įpirminių rinkimų kovą kandidatuodamas į Cuyahogos apskrities šerifo vietą.

* VASARIO 16 MINĖJIMĄ ruošia Šv. Kazimiero ir Vysk. Valančiaus mokyklos šį sekmadienį, vasario 11 d. 4 val. Naujosios parapijos salėje. Programą atliks abiejų mokyklų mokiniai: Vasario 16-os, Karo muziejaus sodelis vaizdeliai, kanklės, tautiniai šokiai, choras ir t.t. Mokiniams vaišės nemokamai. Visuomenė ir ypač visas Clevelando jaunimas kviečiamas minėjime dalyvauti.

* WERE RADIO stotis jau kuris laikas įsivedė įdomią diskusijų programą, paliečiant aktualiausias Clevelando gyvenimo problemas.

"Studio 13" vasario 8 diskusijų tema buvo bedarbė ir besikeičiančios miesto apylinkės. Kalbėjo tų reikalų žinovai Ligon Buford ir Peter Stoicoiu.

Programoje dalyvauja ir adv. Nicholas Bucur, pasinaudodamas rėmėjų Project Bridge vardu remiama veikla. Toji diskusijų programa tęsis iki balandžio 4. Iš WERE radio stoties ją galite klausyti nuo 10 iki 12 val. vak.

Programą praveda Pete Franklin.

DAINUOS ATEITIES KLUBO BALIUJE

Violeta Čižauskaitė - Balčiūnienė, spinto sopranas, baigus muzikos studijas Italijoje, pirmą kartą Clevelande pasirodys Ateities Klubo baliuje, kuris įvyks vasario 10 d. Šv. Jurgio salėje. Pradžia 7:30 vakaro.

Solistė yra dainavusi italų, amerikiečių ir lietuvių publikai. Pokoncertiniai spaudos atsiliepimai gyrė jos stiprų, gražų ir sodriai skambantį balsą.

Kviečiame atsilankyti Bilietus galima įsigyti pas V. Žilionytę (486-5275), P. Skardį (481-6978) ir J. Čyvą (681-5314). (a)

1918 1968

ALT CLEVELANDO SKYRIUS KVIEČIA VISUS!

LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMO 50 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

SEKMADIENĮ, VASARIO 18 — **Pradžia 4 val. p. p.**

NAUJOS PARAPIJOS SALĖJE — **18022 Neff Road**

Programą išpildys A. MIKULSKIO vadovaujamas Čiurlionio Ansamblis su vargonų muzika. Programoje bus Stasio Šimkaus kantata "ATSISVEIKINIMAS SU TĖVYNE", išpildys ansamblis, ir vietinė solistė JUZĖ KRIŠTOLAITYTĖ ir chicagiečiai svečiai solistai ROMA MASTIENĖ ir ALGIMANTAS GRIGAS.

Svečiai pateiks programai įdomių, žavių operos arijų. Kalbės visuomenininkas, mokslininkas, vienas aktyvių 1941 metų sukilimo organizatorių DR. ADOLFAS DAMUŠIS iš Detroito.

Angliškai kalbės SETH TAFT, buvusio prezidento Tafto anūkas ir buvusio senatoriaus Tafto brolvaikis.

ĮŽANGA po $1.50, $3.00. Keletas vietų po $5.00. Jaunimui su tėvais ir studentams nemokamai.

Kas tik lietuviais esame gimę — dalyvaukime šiame istoriniame minėjime!

• **Uršulė Grincienė**, Šv. Jurgio parapijos choristė susilaužė ranką ir gydosi dr. Pautieniaus priežiūroje.

• **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami **V. Giedraičiui tel. 944-6835.**

REIKALINGA MOTERIS

bendram namų ruošos darbui. Arti autobuso. Shaker.

Tel. 464-0841

(17-19)

GERAS MŪRINIS NAMAS GERAM RAJONE

Richmond Hts. 3 miegamieji, garažas, gražus kiemas, geras susisiekimas. Mokesčiai metams tik $334. Prašo $25,900.

MR. ŠIRVAITIS
Wm. T. Byrne Real Estate
KE 1-4080 — namai;
MU 1-6100 — įstaiga
(17-19)

• **Apdraudos** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **Z. Obelenį tel. 531-2211.**

• **Išnuomojami** šeimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, Šv. Jurgio parapijos rajone, virš Superior Saving banko patalpų. Teirautis telefonu: 431-2497.

PARENGIMAI CLEVELANDE

VASARIO 10 D. Ateitininkų balius Šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 11 D. Šv. Kazimiero ir Vysk. Valančiaus lit. mokyklos, naujos parapijos salėje mini Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukaktį. Iėjimas laisvas.

VASARIO 17 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimas jaunimui ir studentams Čiurlionio Ansamblio namuose. Pradžia 8 v.v. Bus trumpa programa ir šokiai. Rengia Akademinis Skautų Sąjūdis.

VASARIO 18 D. Lietuvos Valstybės Atstatymo 50 Metų Sukakties Minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 24 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 2 D. ALT S-gos Clevlenado skyriaus tradicinis Vasario 16 minėjimas. Bus įdomi paskaita ir koncertinė dalis.

KOVO 9 D. Koncertas Naujos parapijos salėje. Programą atlieka sol. Daiva Mongirdaitė. Rengia Šv. Kazimiero lit. mokyklos tėvų komitetas.

KOVO 24 D. Kaziuko Mugė.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos metinis balius.

GEGUŽĖS 25 D. Vysk. M. Valančiaus Lit. Mokyklos mokslo metų pabaiga ir Aukuro ansamblio koncertas.

GEGUŽĖS 30 - BIRŽELIO 1 D. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas ir balius Cleveland -Sheraton viešbutyje.

RUGSĖJO 28 D. Dirvos rengiamas jaunųjų talentų vakaras.

SPALIO 5 D. Grandinėlės koncertas Slovėnų salėje.

Skaityk ir platink DIRVĄ

DETROIT

SENATORIUS PHILIP HART VASARIO 16 MINĖJIME

Senatorius Philip Hart atvyksta į Detroito Lietuvių Organizacijų Centro ruošiamą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 m. sukakties minėjimą ir pasakys pagrindinę kalbą. Sen. Hart labai gerai pažįsta pavergtų tautų situaciją. Lietuvių kalba minėjime kalbės prel. Jonas Balkūnas iš New Yorko. Šiais metais minėjimas ruošiamas visai naujoje vietoje — Mercy College universiteto McAuley Auditorijoje, 8200 West Outer Drive prie Southfield. Prie auditorijos yra pakankamai automobiliars pastatyti vietos. Minėjimas prasideda punktualiai 3 val. p. p. Aukos renkamos Amerikos Lietuvių Tarybai pagal veiksnių konferencijos nutarimą. Dalį meninės programos išpildys Galinos Gobienės vadovaujamas tautinių šokių ansamblis Šilainė.

LIETUVOS TRISPALVĖ

D. L. O. C. gavo miesto vadovybės sutikimą iškelti Lietuvos vėliavą prie City County Building, Woodward kampas Jefferson, Detroito vidurmiestyje, šeštadienį, vasario 16 d. Vėliavos pakėlimo ir nuleidimo apeigas atliks lietuviai skautai ir skautės. Pakėlimo laikas 8:30 val. ryte. Nuleidimo laikas 5 val. p. p. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir parodyti pagarbą vėliavai, kuri simbolizuoja lietuvių tautos ryžtą vėl laimėti laisvę ir nepriklausomybę.

PAMALDOS UŽ LAISVĖS KOVOTOJUS

Pamaldos įvyks sekmadienį, vasario 18, Šv. Antano bažnyčioje 10:30 val. ryte, Šv. Petro bažnyčioje 10:30 val. ryte ir Dievo Apvaizdos bažnyčioje 10 val. ryte. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis savose parapijose. Prel. Jonas Balkūnas laikys šv. mišias ir pasakys lietuvišką pamokslą Dievo Apvaizdos bažnyčioje.

MICHIGANO GUBERNATORIAUS PROKLAMACIJA

Leitenantas Gubernatorius William Milliken šį penktadienį, 10:30 val. ryte Lansinge, oficialiai paskelbs vasario 11-17 d.d. "Lietuvos Respublikos Savaite" Michigan valstijoje ... Lietuvių delegacija iš Detroito ir kitų miestų, lydima DL OC vicepirm. Elzbietos Paurazienės dalyvauja pasirašyme ir kartu bus Michigano legislatūros Atstovų Rūmų ir Senato svečiai.

SEE THINGS IN A NEW LIGHT
hear:
Ligon Buford, Peter Stoicoiu, Nicholas Bucur
discuss:
Unemployment and Changing Neighborhoods
on
STUDIO 13
Thursdays 10 PM-Midnight
WERE 13
host:
Pete Franklin

Bilietai jau parduodami
Music Hall kasoje (11 v. r. — 7 v. v.) E. 6th ir St. Clair — 15 min. laiko automobiliams.
Richman's kasoje, 726 Euclid Ave.

Feb. 15-25 Circus Schedule—
EVENINGS AT 8 P.M.
Weekdays: Feb. 15, 19, 20, 21, 22
$3.50 $2.75 $2.25 $1.75
Weekends: Feb. 16, 17, 23, 24 (Fri. & Sat. Only)
$3.75 $3.25 $2.75 $2.25 $1.75
MATINEES AT 2 P.M.
Weekdays: Wed., Feb. 21 and Fri., Feb. 23
$2.75 $2.25 $1.75
Saturdays and Sundays: Feb. 17, 18, 24, 25
Washington's Birthday: Feb. 22
$3.75 $3.25 $2.75 $2.25 $1.75

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
Main Office:
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue — EN 1-1763
936 East 185th St. — KE 1-7770
CLEVELAND, Ohio

HELP WANTED MALE
WANTED EXPERIENCED
STRUCTURAL LAYOUT MAN
Steady work. Fringe benefits. Apply
VULCAN IRON & WIRE WORK, INC.
15035 Hillview Ave.
Fenkell — Myers Area
Detroit, Mich.
313 — VE 8-0810
After 6 — 313 — LI 3-2649
(15-21)

PLANT MAINTENANCE MECHANIC
Canning factory, year around operation. Should have experience in: welding, electricity, refrigeration.
Competitive salary and benefits.
Contact: Mr. Tusken, Personnel Supervisor,
Dawn Fresh Division
Green Giant Company
NILES, MICHIGAN
616 — 683-5100
(15-17)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VIRŠUJE: New Yorko lietuvių Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai su mokytojais ir tėvų komiteto nariais.
R. Kisieliaus nuotrauka

EAST. ST. LOUIS LIETUVIŲ ŽINIOS

IŠRINKTA NAUJA SKYRIAUS VALDYBA

ALT S-gos East St. Louis skyriaus visuotiname narių susirinkime buvo išrinkta nauja skyriaus valdyba 1968-tiems iš sekančių narių: Dr. Paulius Švarcas — pirmininkas, Juozas Kleinaitis — vicepirmininkas, Vladas Tervydis — sekretorius, Ona Lujienė — iždininkė ir Bronius Tiškus — narys ypatingiems reikalams.

NUTARTA REMTI DIRVĄ

Taip pat visuotinas narių susirinkimas, atsiliepdamas į S-gos Valdybos paraginimą skirti daugiau dėmesio ir rūpesčio DIRVAI, nutarė pakelti skyriaus įnašą $50.00, tai yra iki $350.00 ir kvietė ir pavienius narius taip pat padidinti įnašus į VILTIES draugiją.

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ SUBŪVIMAS

Nauja valdyba savo pirmame posėdyje nusprendė surengti Užgavėnių blynų subūvimą vasario mėn. 24 dieną klubo patalpose, kurio nariai yra ponai Lujai. Visi šiuo subūvimu turėtų susidomėti ir kreiptis į ponus Lujus dėl užsiregistravimo.

PATVIRTINTAS SKYRIAUS ATSTOVAS ALT

Skyriaus visuotinas narių susirinkimas atstovu East St. Louis ALT skyriuje sekantiems metams patvirtino Romą Gintautą, kuris ir anksčiau atstovavo skyrių.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 16-tos minėjimą organizuoja vietos ALT skyrius, kuriam vadovauja prelatas Dr. A. Deksnys. Minėjimą pravesti ALT skyrius nutarė vasario mėn. 18 d., 6 v. v., lietuvių Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje 15th ir Baugh gatvių sankryžoje, East St. Louis, Ill. Programos sudarymu ir pravedimu rūpintis pavesta Zigmui Grybinui. Prie programos prisidės ir parapijinės mokyklos mokiniai vadovaujami seselių. Pagrindiniu kalbėtoju yra pakviestas latvis Laimanis Bergmanis, kuris labai aktyviai reiškiasi St. Louis mieste amerikiečių tarpe.

ALT S-gos East St. Louis skyrius iš kasos Vasario 16-tos dienos proga paskyrė ALT numatytai rinkliavai $10.00 ir pakvietė visus narius gausiai atsilankyti minėjiman.

PASKIRSTĖ PELNĄ

LB apylinkė paskirstė Naujų Metų sutikimo pelną sekančiai: $150.00 Lietuvių Fondui, $50.00 Vasario 16-tos Gimnazijai, $50.00 BALFui per vietos skyrių, $15.00 Jubiliejinių metų minėjimo komitetui, $10.00 Tautos Fondui ir Southern Illinois Universiteto lituanistikos knygynui sudaryti $15.37. ALT S-gos East St. Louis skyrius irgi paremdamas šio knygyno sudarymą nutarė nupirkti Noremo Timeless Lithuania. Prie šio reikalo dar bus grįžtama, nes mums yra didelės svarbos reikalas turėti šio universiteto bibliotekoje bent pakenčiamą informaciją apie Lietuvą. (tb)

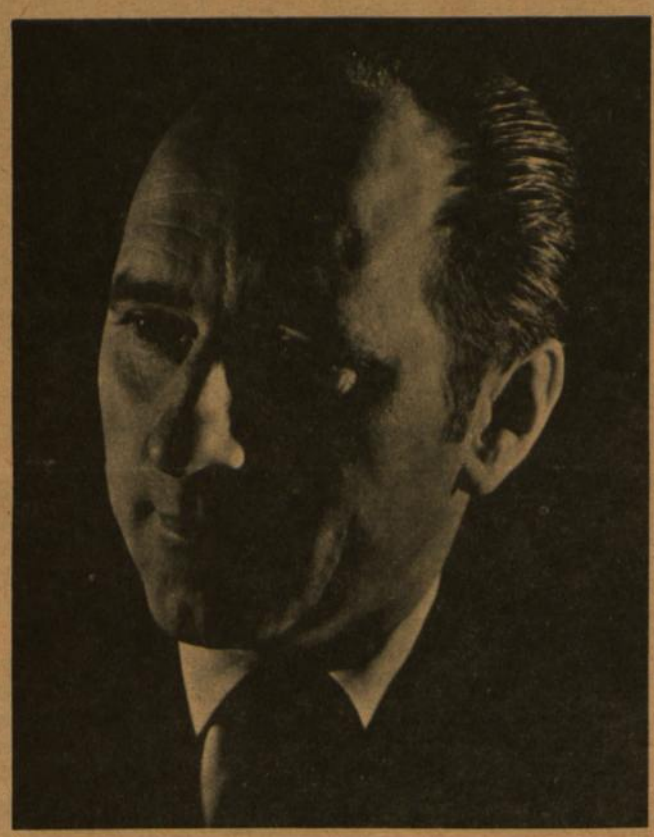

Solistas Antanas Pavasaris, minint 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, dainuos kantatoj "Kovotojai" vasario 18 d. Chicagoje Civic Operos rūmuose. Kantata specialiai tai progai sukurta kompozitoriaus Jul. Gaidelio. Žodžiai poeto Stasio Santvaro.

Nenuilstamam lietuvių šalpos darbo veikėjui, Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo — BALF — reikalų vedėjui ir direktoriui

kunigui LIONGINUI JANKUI

staiga mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia jo artimiesiems, BALF veikėjams, visai patriotinei lietuvių visuomenei ir drauge liūdi

Amerikos Lietuvių Taryba

Mielam tėveliui

VINCUI LOPETAIČIUI

Lietuvoje mirus, dukrai M. TARUTIENEI ir šeimai gilią užuojautą reiškia

A. Neimanienė
K. Sadauskienė,
E. Venclauskienė,
L. Czaplicki,
V. Gelgotas

* VYTAUTAS TURSKIS, gyv. Šiauliuose, ieško savo dėdės Petro Šerkšnio, atvykusio Amerikon 1913 m.

Žinoma, kad Petras ir Antanas Šerkšniai gyveno Michigane.

Ką nors apie Šerkšnį žinantieji maloniai prašomi suteikti žinių Karoliui Titui, 14298 Superior Rd., Cleveland, Ohio.

• **Inž. Romualdas ir Rėda Veitai** Bostone, gruodžio 26 d., susilaukė dukrelės. Jie jau augina sūnų ir dvi dukras.

DĖMESIO DIRVOS SKAITYTOJAMS CHICAGOJE

MEČYS ŠIMKUS, teisininkas, turįs ilgametę praktiką, tiksliai, tvarkingai ir greitai užpildo įvairus INCOME TAX blankus. Adresas: 4259 So. Maplewood, Chicago, Ill., tel CL 4-7450 arba YA 7-2046. Kasdien 9-8 val.

NEWARK

GIEDOS "RŪTOS" ANSAMBLIS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo iškilmingo minėjimo Mišiose, kurios įvyks Šv. Jėzaus Širdies katedroje, Newarke, N. J. vasario 11 d., 3:30 val. p. p. dalyvauja ir iškilusis' 'Rūtos" Ansamblis su dirigentu muz. Algirdu Kačanausku.

Rūtos ansambliui prisijungus prie parapijų chorų, tikrai bus didingas giedojimas katedroje. K. P. T.

• LB Auroros Apylinkės narys a. a. **Alfonsas Riauka** įamžintas **Lietuvių Fonde** su $100.00 įnašu. Įnašą aukojo LF nariai, **Juozas ir Marytė Vizgirdai.** (Sk.)

PHILADELPHIA

ĮVYKIŲ KALENDORIUS

Iki kovo 31 d. PARODA, knygų anglų kalba apie Lietuvą, pajvairinta tautinio meno išdirbiniais. Paroda vyksta Free Central Library of Philadelphia (N. 20th & Vine Sts.) ir yra atdara darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro; šeštad. — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.; sekmad. — nuo 2 val. iki 6 val. p. p.

Vasario 10 d., 7 val. vak. Priėmimas vysk. V. Brizgiui ir Lietuvių Fondo pirmininkui dr. A. Razmai. Priėmimą ruošia Philadelphijos lietuvių parapijų klebonai, talkinant Jubiliejinių Metų Komitetui.

Vasario 11 d., 11 val. ryto Šv. Mišios už kenčiančią Lietuvą Šv. Petro ir Povilo katedroje, N. 28th & Parkway. Šv. Mišias laikys vysk. V. Brizgys. Pamokslą sakys prel. J. Balkūnas. Vasario 11-tą dieną kardinolas J. J. Krol yra paskelbęs Maldos Diena už Lietuvą visoje Philadelphijos arkivyskupijoje.

JAV Kongreso narys Richard Schweiker bus pagrindiniu kalbėtoju Vasario 16 minėjime Philadelphijoje.

Vasario 11 d., 3 val. p. p. Iškilmingas Vasario 16 d. minėjimas Drexel Institute of Technology auditorijoje, 32nd & Chestnut Sts. Pagrindiniai kalbėtojai — J. A. V. Kongreso narys ir Pennsylvanijos respublikonų nominuotas kandidatas į JAV Senatą R. Schweiker ir dr. A. Razma, Lietuvių Fondo pirmininkas. Meninę programą išpildo sol. I. Stankūnaitė, Philadelphijos lietuvių choras "Viltis" vad. L. Kaulinio ir Philadelphijos tautinių šokių grupė "Žilvinas" vadovaujama V. Puzinienės.

Vasario 16 d., 10:55 val. ryto Radijo stoties WFIL-FM (banga 102.1 FM) komentatorė Miss Connie Roussen savo penkių minučių programos laiką skiria Pavergtosios Lietuvos klausimui.

Vasario 17 d., 10 val. ryto Radijo stotis WFLN (banga 900 AM ir 95.7 FM) perduos pusės valandos programą pavadintą "Music of Lithuania".

Vasario 21 d., 6:50 ryte KYW-TV (3-čias kanalas) "Today" programos metu supažindins su kovo 9 d. Sheraton viešbutyje įvykstančio banketo parengiamaisiais darbais.

KARDINOLO KROL KILMĖ

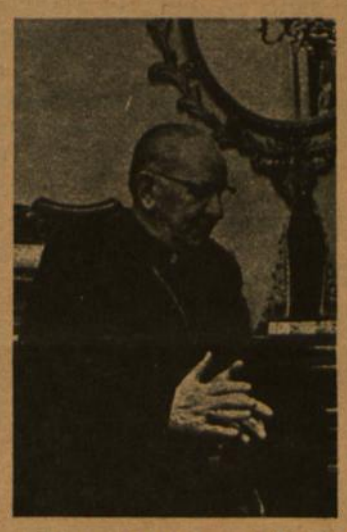

Neseniai buvo paskelbta, kad Pahiladelphijoje prie Vasario 16 sukakties paminėjimo prisidės jo ir Philadelphijos kardinolas John Krol.

Jis yra gimęs Clevelande, 1910 metų spalio 26 d., ketvirtas iš aštuonių šeimos vaikų.

Jo tėvai Jonas Krol ir motina Ona Pietruszka, atvyko iš Lenkijos 1901 metais.

John Krol, jaunystėje lankydamas mokyklą gyveno sunkiose sąlygose, pragyvenimui stengdavosi dirbti įvairiausius darbus, nuo kirpėjo, daržininko, mūrininko, staliaus iki mėsininko krautuvėje.

Būdamas 18 metų amžiaus apsisprendė stoti dvasiškių seminarijon. Kunigu įšventintas 1937 metais. Po studijų Romoje, grįžęs į JAV pradėjo sparčiai kilti Clevelando diocezijoje. 1951 metais paskirtas vyskupijos kancleriu, o netrukus ir vyskupu padėjėju prie arkivyskupo Hobano.

Paskirtas Philadelphijos arkivyskupu 1961 metais, praeitų metų birželio 26 d. Popiežiaus Povilo VI paskirtas kardinolu. (ksk)

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

Laiškai iš visų pasaulio kraštų byloja, kad patikimiausias lietuvių ryšys ir informacijos šaltinis yra laikraštis. Turime bičiulių ir artimesnių žmonių visur. Ir ten, kur valiutos sunkumai, skirtingos gyvenimo sąlygos, neleidžia skirti laikraščiui reikalingos pinigų sumos. Neapsunkinkime BALF ar kitų labdaros organizacijų laikraščių prenumeratomis ar knygų pirkiniais. Užprenumeruokime laikraštį patys, tuo suteikiant didelę moralinę paramą savo artimesniam žmogui.

Prašome, naudojantis žemiau dedama iškarpa, pasitarnauti artimam broliui lietuviui P. Amerikoje, Vokietijoje ar kitur... o kad ir čia pat Amerikoje...

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103
U. S. A.

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (½ metų) šiuo adresu

.....

.....

Jungiu čekį, pašto perlaidą 13 dol. (7 dol. ½ metų).

Ta progą jungiu Dirvai auką ..... dol.

Parašas .....

Adresas .....

.....

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., ½ metų 7 dol.